

הוגש באמצעות
המרכז להגשת מידע של
עמותת נגישות ישראל (ניר)

8 ת דוח הסיכונים המפורט ליום 31 במרס 2018 **הבינלאומי** 2

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים - תוכן עניינים

תוכן עניינים תמציתי

עמוד	
4	הקדמה
6	טבלה 1: תחולת היישום
6	באזל
9	מידע נוסף על חשיפה לסיכון והערכתו שאינו נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3
10	טבלה 2: מבנה ההון
22	טבלה 3: הלימות ההון
28	טבלה 3א: השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
28	טבלה 3ב: יחס המינוף
30	טבלה 4: סיכון אשראי – דרישות גילוי כלליות לכל התאגידים הבנקאיים
50	טבלה 5: סיכון אשראי – גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית
52	טבלה 7: הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית
53	טבלה 8: גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי
54	טבלה 9: איגוח - גילוי בגישה הסטנדרטית
55	טבלה 10: סיכון שוק – גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה סטנדרטית
58	טבלה 12: סיכון תפעולי
59	סיכונים אחרים
59	סיכונים מתפתחים
60	טבלה 13: גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי
61	טבלה 14: סיכון ריבית בתיק הבנקאי
64	טבלה 15: יחס כיסוי הנזילות – טבלת גילויים עיקריים
69	טבלת גורמי הסיכון
70	מילון מונחים

רשימת הטבלאות:

עמוד	
10	יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון
11	הרכב ההון הפיקוחי תוך ציון הפניות למאזן הפיקוחי
20	גילוי בנוגע לקשר בין המאזן לרכיבי ההון הפיקוחי
21	דוח תזרים של תנועות ממועד הדיווח הקודם על ההון הפיקוחי
22	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכויי אשׂראי, סיכויי שוק וסיכון תפעולי
23	נכסים משוקללים בסיכון ביחס לפעילויות העסקיות ולסיכונים הקשורים
24	דוח תנועה בחשיפות לאחר הפחתות סיכון אשׂראי בכל משקל סיכון
26	הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים
28	השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
28	יחס המינוף בהתאם להוראת נב"ת 218
31	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיוור בבנק בלבד לפי מגזרי הצמדה
31	נתונים על התפתחות המשכנתאות בבנק בלבד
32	נתונים על סיכון האשׂראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיוור) בישראל
33	נתונים על סיכון האשׂראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל
33	נתונים כמותיים על איכות האשׂראי, סיכון אשׂראי בעייתי והפרשה להפסדי אשׂראי
36	סך כל חשיפות האשׂראי ברוטו וחיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשׂראי
36	חשיפות למדינות זרות
39	התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשׂראי
40	פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשׂראי
41	סיכון האשׂראי הכולל לפי ענפי משק
44	חובות, אשׂראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשׂראי
46	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשׂראי
47	איכות אשׂראי ופיגורים
50	חשיפות האשׂראי לפני ואחרי הפחתת סיכון אשׂראי בכל משקל סיכון
52	התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה וכיסויי בביטחון פיננסי כשיר
53	חשיפות שקשורות לסיכון אשׂראי שמקורן בנגזרים
53	עסקאות בנגזרי אשׂראי שיוצרות חשיפות לסיכון אשׂראי של צד נגדי
53	חשיפת האשׂראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים
54	חשיפת האשׂראי למדינות בהן קיימת לקבוצת הבנק חשיפה העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק
55	דרישות ההון בגין סיכויי שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים
56	הערך בסיכון VaR
56	חשיפת הבסיס בפועל כאחוז מההון הפעיל ברמת הקבוצה בהשוואה למגבלות הדירקטוריון
56	רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים
57	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים
60	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי
61	השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של עלייה מקבילה של 1% בעקום הריבית
61	רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית בחתך התיק הבנקאי והתיק למסחר
62	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
63	השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים
65	רכיבי יחס כיסוי הנזילות הממוצע בהתאם להוראת נב"ת 221
68	הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה
68	יתרת סך פיקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות
69	נתוני הנכסים הפיננסיים הלא משועבדים והמשועבדים ברמת הקבוצה

הקדמה

להלן דוח על הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט, הכולל מידע כמותי ואיכותי על סקירת הסיכונים ואופן ניהולם לפי דרישות הגילוי של באזל והפיקוח על הבנקים, וכן לפי דרישות הוועדה ליציבות פיננסית (Financial Stability Board) ומקורות אחרים, המסומנים במילים "מידע נוסף" בכותרת. קבוצת הבינלאומי התווה מדיניות גילוי למידע שנדרש לפי הוראה 651 של בנק ישראל, שאושרה על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון. עקרונות המדיניות קובעים תהליך לבחינת נאותות הגילויים, שנגזרים ממנה, בין היתר, קריטריונים איכותיים ופרמטרים כמותיים המסייעים לבחון כי הוצפו וטופלו באופן נאות כל הגילויים המהותיים הנדרשים, באופן שיביא לידיעת משתמשי הדוחות את כל המידע המהותי על פרופיל הסיכון של הבנק והקבוצה ודרכי ניהול הסיכונים. בנוסף, מעוגנות במדיניות הבקורות הפנימיות והנהלים למתן גילוי למידע זה.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה ובהוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות, בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים ברבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "עד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי הסיכון בדוח הסיכונים לשנת 2017 (להלן: "הדיווח לשנת 2017"). המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכונים אשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכונים שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הריבית, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי וסיכון מוניטין.

כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים. תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיימת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.

מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי החטיבה ברבעון הרלוונטי. החטיבה לניהול סיכונים מאתגרת את תוכנית העבודה של הבנק על מנת לתמוך בנאותותה ומריצה תרחישי קיצון על תכנון ההון. תרחישי הקיצון המורצים בוחנים האם הקבוצה עומדת ביעדי ההון שנקבעו תחת תרחישי קיצון.

טבלה 1: תחולת היישום

הקבוצה הבנקאית אשר מסגרת העבודה חלה עליה, כוללת:

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ - החברה האם.

חברות בת משמעותיות בתוך הקבוצה:

- בנק אוצר החייל בע"מ.

- בנק מסד בע"מ.

לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות אחרות כלשהן על העברת כספים או הון פיקוחי בתוך הקבוצה, מעבר למגבלות הכלליות החלות על ביצוע עסקאות מכל סוג כל עוד הבנק שומר על יחס ההון המזערי הנדרש ממנו על פי הדין. יצוין כי העברת כספים שאינם הון פיקוחי לחברות בנות, כפופה לנב"ת 312 – עסקאות עם אנשים קשורים ונב"ת 313 – מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

העברת כספים לבנק בדרך של דיבידנד כפופה לעמידה במגבלות של חלוקת דיבידנד על פי חוק החברות ונב"ת 331, והעברת כספים לבנק בדרך שאינה דיבידנד כפופה למגבלות נב"ת 312.

באזל

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה. ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד

נדבך שני - עוסק בתהליך הפנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) ובמערכי הפיקוח והבקרה שהבנק מיישם. המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת וקיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים. התהליך גם כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשופה הקבוצה, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

אימוץ הוראות באזל

בחודש דצמבר 2010, פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן - "באזל"), הכוללות התמקדות בהון המניית, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בתאגידים בנקאיים בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות), שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בתאגידים בנקאיים בעולם.

ביום 30 במאי 2013, פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמץ את הוראות באזל. מועד היישום לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג

בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

הוראות באזל קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

הוראות אלה כוללות דרישה לעמידה ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5%, החל מיום 1 בינואר 2015, נכון לתאריך בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הינו עד 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. ליחסי הון מינימליים אלה מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח. בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי יוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2018 הוראות המעבר לניכויים מההון הרגולטורי הסתיימו והם עומדים על 100% ותקרת ההכרה במכשירים שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי עומדת על 40%.

במהלך חודש דצמבר 2017, פירסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי עדכון להוראות ל"מדידה והלימות הון" (המכונה גם: "באזל 4") ל"מדידה והלימות ההון", שאמור להיכנס לתוקף באופן מדורג החל מה-1 בינואר 2022 ועד 1 בינואר 2027. חשוב לציין כי בשלב זה, לא ידוע באיזה אופן ומתי יאומצו הוראות אלה בישראל. להרחבה בנושא יישום הוראות באזל על ידי הבנק ראה בדיווח השנתי.

הוראות נוספות של בנק ישראל הקשורות להוראות ועדת באזל ונושאים נוספים

במהלך השנים 2015-2014 פורסמו על ידי המפקח על הבנקים הוראות המאמצות את הוראות ועדת באזל בנושאים של יחס כיסוי נזילות, יחס מינוף, דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים, וב-2016 פורסם מכתב בנושא התייעלות תפעולית. להרחבה בנושאים אלה ראה הדיווח לשנת 2017. ביום 2 ביולי 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים". במסגרת המכתב הודיע הפיקוח על הבנקים כי מתקיימים התנאים, כאמור בנספח ג' להוראה 203, לסיווג מסלקת הבורסה ומסלקת מעו"ף כצדדים נגדיים מרכזיים כשירים. זאת, בעקבות תיקונים שונים בחקיקה והצהרת רשות ניירות ערך בעניין.

הצעה למכירת אחזקות במניות הבורסה

ביום 18 בינואר 2018, נענתה קבוצת הבנק לפניית הבורסה והגישה לה הצעה למכירת 15.4% מהון מניות הבורסה המוחזקות על ידי קבוצת הבנק (להלן: "ההחזקות למכירה") בתנאים שנקבעו על ידי הבורסה בפנייתה לבנק. ביום 16 באפריל 2018 מסרה הבורסה לבנק הודעה על קיבול הודעת היענות של הבנק ביחס למלוא ההחזקות למכירה. לפרטים נוספים ר' באור ניירות ערך בדוח הכספי ליום 31.03.18.

רכישת מניות המיעוט באוצה"ח

ביום 14 בינואר 2018, הציע הבנק לכלל בעלי המניות באוצר החייל לרכוש את מניותיהם באוצר החייל, על סוגיהן השונים. במסגרת התהליך, הושלמה ביום 16 בינואר 2018 רכישת החזקות חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ על ידי הבנק ובעקבותיה פקעה אופציית המכר שהייתה קיימת מולם וביום 22 באפריל 2018 הושלמה רכישת מניותיהם של כלל בעלי מניות המיעוט באוצר החייל על ידי הבנק בהתאם להוראות סעיף 341 לחוק החברות, על פי המועדים והתנאים הקבועים בה ובעקבותיה הבנק מחזיק ב-100% מזכויות ההצבעה והזכויות בהון באוצר החייל. לפרטים נוספים ר' דוח הדירקטוריון ליום 31.03.18, פרק השקעה בחברות מוחזקות עיקריות.

דוח הסיכונים המפורט ליום 31 במרס 2018 | 7

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו

מערכת יחסי עבודה

א. תוקף הסכם תנאי העסקה באוצר החייל הסתיים ביום 31 במרס 2018. אוצר החייל החל לקיים משא ומתן עם ועד העובדים. ביום 1 במאי 2018 החליט דירקטוריון הבנק להסמיך את הנהלת הבנק, לבוא בדברים עם ההסתדרות ועם ועד העובדים של אוצר החייל בנוגע לאפשרות מיזוג אוצר החייל עם ולתוך הבנק ו/או שינויים מבניים אחרים באוצר החייל, הנדרשים על מנת לשפר את היעילות התפעולית של אוצר החייל. החלטה דומה התקבלה בדירקטוריון אוצר החייל ביום 17 במאי 2018.

ב. ביום 16 במאי 2018 הכריזה הסתדרות המעו"ף על סכסוך עבודה המתייחס לעובדי מתף (להלן: "ההכרזה"). עיקר העיניינים שבסכסוך מתייחסים להתנהלות במשא ומתן הקיבוצי לעניין הסדרת תנאי העסקה של עובדי מתף. בהתאם להכרזה, עובדי מתף יוכלו לנקוט צעדים אירגוניים החל מיום 1 ביוני 2018 ואילך.

אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרץ 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה (בין ינואר 2019 וינואר 2021 בהתאם להוראה המתאימה) יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. במסגרת המכתב נקבעו קווים כלליים ומועדי היישום לראשונה של ההוראות החדשות. הבנק לומד את המשמעויות ונערך ליישום הכללים. לפרטים בדבר עיקרי השינויים הצפויים ראה בדוח הכספי ליום 31.03.18 פסקת אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות – בביאור מדיניות חשבונאית (באור 1).

מידע נוסף על חשיפה לסיכון והערכתו שאינו נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3

ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות בחטיבה לניהול סיכונים והחשבונאי הראשי וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.

ניהול הסיכונים

לכל סיכון מונה מנהל סיכון שהינו חבר הנהלה או נושא משרה בכיר. לפירוט האחראים הנוספים על ניהול הסיכונים ראה הדיווח לשנת 2017.

מנהל הסיכונים הראשי - רו"ח בנצי אדירי, חבר הנהלה ונושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.

מנהל הסיכונים הראשי עומד בראש החטיבה לניהול סיכונים אשר תפקידה להשלים את פעילויות ניהול הסיכונים של קווי העסקים, תוך תכנון, תחזוקה ופיתוח שוטף של מסגרת העבודה לניהול הסיכונים, אתגור נאותות התשומות, ניהול הסיכונים של קווי העסקים, מדידת הסיכון ודיווח.

להרחבה בנושא המבנה הארגוני ותרבות ניהול הסיכונים של הבנק ראה הדיווח לשנת 2017.

טבלה 2: מבנה ההון

להלן גילוי על היחסים הפיקוחיים העיקריים. הבנק עומד ביעדים הרגולטוריים והפנימיים ביחסים אלו.

יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון (במיליוני ש"ח)

31.3.17	30.6.17	30.9.17	31.12.17	31.3.18	
					הון זמין
7,738	7,842	7,977	8,033	7,958	הון עצמי רובד 1
7,539	7,798	7,774	7,841	7,881	הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר (*)
7,738	7,842	7,977	8,033	7,958	הון רובד 1
7,539	7,798	7,774	7,841	7,881	הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר (*)
10,420	10,564	10,773	10,782	10,557	הון כולל
9,149	9,431	9,706	9,766	9,807	הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר (*)
					נכסי סיכון משוקללים
76,452	76,488	77,304	77,371	79,002	סך הכל נכסי סיכון משוקללים (RWA)
					יחסי הלימות הון, לפי הוראות המפקח על הבנקים
					יחס הון עצמי רובד 1
10.12%	10.25%	10.32%	10.38%	10.07%	יחס הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
9.84%	10.07%	10.04%	10.12%	9.96%	יחס הון רובד 1
10.12%	10.25%	10.32%	10.38%	10.07%	יחס הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
9.84%	10.07%	10.04%	10.12%	9.96%	יחס הון כולל
13.63%	13.81%	13.94%	13.94%	13.36%	יחס הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
11.94%	12.18%	12.53%	12.60%	12.40%	יחס הון עצמי רובד 1, הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
9.29%	9.29%	9.29%	9.30%	9.29%	יחס הון עצמי רובד 1 זמין, מעבר לנדרש על ידי המפקח על הבנקים
0.83%	0.96%	1.03%	1.09%	0.78%	
					יחס המינוף, לפי הוראות המפקח על הבנקים
139,554	139,364	140,235	146,137	143,250	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
5.54%	5.63%	5.69%	5.50%	5.56%	יחס המינוף (באחוזים)
5.40%	5.60%	5.54%	5.37%	5.50%	יחס המינוף, לפני השפעת הוראות מעבר (באחוזים)
					יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
32,219	33,224	33,578	34,579	36,875	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
25,213	26,583	27,442	28,226	30,674	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
128%	125%	122%	123%	120%	יחס כיסוי נזילות (באחוזים)

(*) לרבות תכנית ההתייעלות. ביום 1 בינואר 2018 הסתיימו הוראות המעבר לניכויים מההון הרגולטורי.

הרכב ההון הפיקוחי

הפנייה	ליום 31 במרס 2017		ליום 31 במרס 2018		הרכב ההון הפיקוחי
	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	במיליוני ש"ח	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	במיליוני ש"ח	
					הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים
					הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1.
1		927		927	
2	(3)	6,674	-	6,989	עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן.
3	(11)	(131)	-	(144)	רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי.
-	-	-	-	-	מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
4	(30)	438	-	199	מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט).
	(44)	7,908	-	7,971	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים.
					הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים
					התאמות יציבותיות להערכות שווי
					מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלבנטי.
5		112		100	נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם.
					מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי
					סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הגון.
					פער שלילי (Shortfall) בין הפרשות להפסדים צפויים.
					גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח.
6	(1)	5		6	רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההגון של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק.
7					עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שישולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
	(43)	172			השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים).
					החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים.
					השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי (בסכום העולה על 10% מהון עצמי רובד 1)
					השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי.

		ליום 31 במרס 2018		ליום 31 במרס 2017		הרכב ההון הפיקוחי
הפנייה	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
	-	-	-	-	-	זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1.
	-	-	-	-	-	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1.
	-	-	-	-	-	סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים, העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי.
	-	-	-	-	-	מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
	-	-	-	-	-	מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
	(119)	(93)	-	-	-	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
	-	-	-	-	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
	-	-	-	-	-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות.
	(119)	(93)	-	-	-	מזה: בגין השפעת תכנית ההתייעלות.
	-	-	-	-	-	מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיפים 26.א., 26.ב. ו-26.ג.
	-	-	-	-	-	התאמות פיקוחיות בהון עצמי רובד 1 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	-	-	-	-	ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1 מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף והון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים.
	170	13	-	-	-	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1.
	7,738	7,958	-	-	-	הון עצמי רובד 1.
הון רובד 1 נוסף: מכשירים						
	-	-	-	-	-	מכשירי הון מניות רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלו.
	-	-	-	-	-	מזה: מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
	-	-	-	-	-	מזה: מסווג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
	-	-	-	-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר.
	-	-	-	-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'.
	-	-	-	-	-	מזה: מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף.
	-	-	-	-	-	הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים.
הון רובד 1 נוסף: ניכויים						
	-	-	-	-	-	השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים).
	-	-	-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף.

ליום 31 במרס 2017		ליום 31 במרס 2018		הרכב ההון הפיקוחי	
הפנייה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
					השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי.
					השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
					ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
					מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
					מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיף 41.A.
					ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
					ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים.
					סך כל הניכויים בהון רובד 1 נוסף.
					הון רובד 1 נוסף.
					הון רובד 1.
	7,738		7,958		
	(88)				

הון רובד 2: מכשירים והפרשות

					מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו.
					מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר.
					מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'.
					מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2.
					הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתייחס.
					הון רובד 2 לפני ניכויים.
	2,682		2,599		
	883		1,187		
8	968		592		
9	105		81		
	105		81		
10+11	726		739		

הון רובד 2: ניכויים

					השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים).
					החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים.
					השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי [בהתאם לטיפול הנהוג במסמך באזל III: מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית, דצמבר 2010].
					השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי.
12					

		ליום 31 במרס 2017		ליום 31 במרס 2018		הרכב ההון הפיקוחי
הפנייה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	במיליוני ש"ח	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	במיליוני ש"ח		
		-		-		ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
		-		-		מזה: בגין השקעות בהון של תאגידי פיננסיים.
		-		-		מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2 שלא נכללו במסגרת סעיף א.56
		-		-		התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
		-		-		סך כל ההתאמות הפיקוחיות להון רובד 2.
		2,682		2,599		הון רובד 2.
		10,420 (88)		10,557 -		סך ההון.
		-		-		סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
		76,452		79,002		סך נכסי סיכון משוקללים.
יחסי הון וכריות לשימור הון						
		10.12%		10.07%		הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
		10.12%		10.07%		הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
		13.63%		13.36%		ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים						
		9.29%		9.29%		יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 לינואר 2015
		-		-		יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
		12.79%		12.79%		יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 ינואר 2015
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)						
		115		101		השקעות בהון של תאגידי פיננסיים (למעט תאגידי בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה.
13						השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידי פיננסיים (למעט תאגידי בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה.
		433		486		זכויות שירות למשכנתאות.
		-		-		מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה.
16		435		484		
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2						
		726		739		הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה.
		871		907		התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית.

		ליום 31 במרס 2018		ליום 31 במרס 2017	
		סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III		סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	
		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
הרכב ההון הפיקוחי	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה.	-	-	-	-
	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים.	-	-	-	-
מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר					
	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר [בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299].	-	-	-	-
	סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה.	-	-	-	-
	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר [בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299].	-	-	-	-
	סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל התקרה.	-	-	-	-
	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר [בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299].	1,643	1,672	-	-
	סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה.	-	-	-	-

הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים

1		927	הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1.
2	(3)	6,952	עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן.
3	(12)	(109)	רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי.
-	-	-	מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
4	(33)	446	מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט).
	(48)	8,216	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים.

הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים

		-	התאמות יציבותיות להערכות שווי
		-	מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלבנטי.
5		103	נדחים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם.
		-	מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי
		-	סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן.
		-	פער שלילי (shortfall) בין הפרשות להפסדים צפויים.
		-	גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח.
6	(1)	4	רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההגון של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק.
7		-	עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שיסולקו אם הנכס יהפוך לפגום או יגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
	(44)	176	השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים).
		-	החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים.
		-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי (בסכום העולה על 10% מהון עצמי רובד 1)
		-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי.
		-	זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1.
		-	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1.
		-	סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים, העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי.
		-	מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים
		-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
		-	מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
	(100)		התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
		-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.

הפנייה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	הרכב ההון הפיקוחי ליום 31.12.2017, במיליוני ש"ח
	-	מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות.
	(100)	מזה: בגין השפעת תכנית ההתייעלות.
	-	מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיפים א.26, ב.26 ו-ג.26.
	-	התאמות פיקוחיות בהון עצמי רובד 1 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1 מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף והון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים.
	(45)	183 סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1.
	(93)	8,033 הון עצמי רובד 1.

הון רובד 1 נוסף: מכשירים

	-	מכשירי הון מניות רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלו.
	-	מזה: מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
	-	מזה: מסווג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר.
	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'.
	-	מזה: מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף.
	-	הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים.

הון רובד 1 נוסף: ניכויים

	-	השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים).
	-	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף.
	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי.
	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי.
	-	ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
	-	מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיף א.41.
	-	ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים.
	-	סך כל הניכויים בהון רובד 1 נוסף.
	-	הון רובד 1 נוסף.
	(93)	8,033 הון רובד 1.

הון רובד 2: מכשירים והפרשות

	1,191	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו.
8	724	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר.

הפנייה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	הרכב ההון הפיקוחי ליום 31.12.2017, במיליוני ש"ח
9	100	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'.
	100	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2.
10+11	734	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתייחס.
	2,749	הון רובד 2 לפני ניכויים.
הון רובד 2: ניכויים		
	-	השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים).
	-	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים.
	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי [בהתאם לטיפול הנהוג במסמך באזל III: מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית, דצמבר 2010].
12	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי.
	-	ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
	-	מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2 שלא נכללו במסגרת סעיף 56א.
	-	התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	סך כל ההתאמות הפיקוחיות להון רובד 2.
	2,749	הון רובד 2.
	10,782 (93)	סך ההון.
	-	סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	77,371	סך נכסי סיכון משוקללים.
יחסי הון וכריות לשימור הון		
	10.38%	הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
	10.38%	הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
	13.94%	ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים		
	9.30%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 לינואר 2015
	-	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
	12.80%	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 ינואר 2015
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)		
13	106	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה.
14+15	479	השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה.
	-	זכויות שירות למשכנתאות.

סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III		הרכב ההון הפיקוחי ליום 31.12.2017, במיליוני ש"ח	
הפנייה			
16	447	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה.	
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2			
	734	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה.	
	880	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית.	
	-	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה.	
	-	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים.	
מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר			
	-	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר [בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299].	
	-	סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה.	
	-	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר [בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299].	
	-	סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל התקרה.	
	1,672	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר [בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299].	
	-	סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה.	

גילוי בנוגע לקשר בין המאזן לרכיבי ההון הפיקוחי

הפניה לרכיבי ההון הפיקוחי	31.12.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2017 מיליוני ש"ח	31.3.2018 מיליוני ש"ח	
	39,186	30,255	34,481	נכסים
	10,238	14,675	10,471	מזומנים ופיקדונות בבנקים נירות ערך *
13	106	115	101	* מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינן עולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי שאינן עולות על סף ההפחתה
14	5	5	5	* מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי שאינן עולות על סף ההפחתה
12	-	-	-	* מזה: השקעות שאינן במניות של תאגידים בנקאיים וחברות בת שנוכו מההון
	10,126	14,555	10,365	* מזה: נירות ערך אחרים
	813	492	637	נירות ערך שנשאלו
	81,216	78,820	82,745	אשראי לציבור
	(838)	(827)	(841)	הפרשה להפסדי אשראי *
11	(675)	(661)	(675)	* מזה הפרשה להפסדי אשראי הנכללת ברובד 2 (מאזני)
	(163)	(166)	(166)	* מזה הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי
	80,378	77,993	81,904	אשראי לציבור נטו
	675	648	677	אשראי לממשלה
	565	518	571	השקעות בחברה כלולה *
15	474	427	481	* מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי שלא הופחתו מההון
5	91	91	90	* מזה: מוניטין הכלול בהשקעות בחברות כלולות
	1,095	1,113	1,046	בנינים וציוד
	235	240	228	נכסים בלתי מוחשיים *
5	12	21	10	* מזה מוניטין
	222	219	218	* מזה נכסים בלתי מוחשיים אחרים
	1,342	1,340	1,189	נכסים בגין מכשירים נגזרים
	1,186	1,002	1,397	נכסים אחרים *
16	447	435	484	* מזה נכס מס נדחה
7	-	-	-	* מזה עודף יעודה על עתודה
	738	566	913	* מזה נכסים אחרים נוספים
	4	242	35	נכסים מוחזקים למכירה
	135,717	128,518	132,636	סך כל הנכסים
	113,511	106,198	111,913	התחייבויות והון
	1,133	716	359	פקדונות הציבור
	960	593	749	פקדונות מבנקים
	5,249	5,575	4,980	פקדונות הממשלה
	3,234	3,619	3,120	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים*
8+9	2,015	1,956	1,860	* מזה כתבי התחייבויות נדחים שאינם מוכרים כהון פיקוחי
8+9	825	1,073	673	* מזה כתבי התחייבויות נדחים המוכרים כהון פיקוחי**
	1,318	1,447	967	** מזה: אינם כשירים כהון פיקוחי וכפופים להוראות המעבר
	4	5	5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6	-	-	-	* מזה: בגין סיכון האשראי העצמי
	5,162	5,222	5,598	התחייבויות אחרות
10	(59)	(65)	(64)	* מזה הפרשה להפסדי אשראי הנכללת ברובד 2 (חוץ מאזני)
	-	691	-	התחייבויות המוחזקות למכירה
	127,333	120,442	124,566	סך כל ההתחייבויות
	338	331	-	הון זמני - זכויות שאינן מקנות שליטה
	7,756	7,456	7,772	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק*
1	927	927	927	* מזה: הון מניות רגילות ופרמיה על מניות רגילות
2	6,950	6,671	6,989	* מזה: עודפים
3	(120)	(142)	(144)	* מזה: רווח אחר כולל מצטבר
	290	289	298	זכויות שאינן מקנות שליטה*
4	212	210	199	* מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון עצמי רובד 1
	78	79	99	* מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שלא ניתן לייחס להון הפיקוחי
4	233	228	228	* נוסף: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
	8,046	7,745	8,070	סך כל ההון
	135,717	128,518	132,636	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) עד ליום 31 בדצמבר 2017 סכום זכויות המיעוט כלל חישוב בקשר לאופציית המכר בהתאם להסדר עם הפיקוח על הבנקים.

מידע נוסף - דוח תזרים של תנועות ממועד הדיווח הקודם על ההון הפיקוחי, לרבות שינויים בהון העצמי רובד 1, הון רובד 1, והון רובד 2

לשנה שנסתיימה	לשלושת החודשים שנסתיימו	לשלושת החודשים שנסתיימו	
31.12.2017-ב	31.3.2017-ב	31.3.2018-ב	
במיליוני ש"ח			
		8,216	1. שינוי בהון עצמי רובד 1
7,808	7,808		סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים לתחילת תקופה
435	119	1	שינוי בהון המיוחס לבעלי מניות הבנק
		(246)	שינוי בהבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1
(12)	(19)		שינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה
(15)	-	-	ישום הוראות מעבר בגין אימוץ כללי חשבונאות מקובלים בנושא זכויות עובדים
8,216	7,908	7,971	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים לסוף תקופה
			שינוי בהתאמות פיקוחיות וניכויים:
124	124	183	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי התייעלות - הון עצמי רובד 1, לתחילת תקופה
(11)	(2)	(3)	שינוי בנכסים בלתי מוחשיים
48	44	(176)	שינוי בהתחייבות להשקעה עצמית במניות
(1)	1	2	שינוי בהתאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
160	167	6	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי התייעלות - הון עצמי רובד 1, לסוף תקופה
23	3	7	סך שינוי בהתאמות בגין מהלכי התייעלות - הון עצמי רובד 1
8,033	7,738	7,958	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			2. שינוי בהון רובד 2
2,819	2,819	2,749	סך הון רובד 2, לפני ניכויים לתחילת תקופה
(90)	(149)	(155)	שינוי בהון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
20	12	5	שינוי בהון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
2,749	2,682	2,599	סך הון רובד 2, לפני ניכויים לסוף תקופה
			שינוי בניכויים:
-	-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
-	-	-	שינוי בסך הכל ניכויים - הון רובד 2
2,749	2,682	2,599	סך הכל הון רובד 2

טבלה 3: הלימות ההון

במסגרת הטמעת הנדבך השני של באזל בבנק מהווה תהליך הערכת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) את הבסיס לקביעת יעד ההון המינימאלי של הקבוצה. להרחבה בנושא זה ראה הדיווח לשנת 2017.

מידע נוסף - דיון בתכנון ההון במסגרת הדיון הכללי בתכנון האסטרטגי של ההנהלה

לבנק תכנית אסטרטגית תלת שנתית, לשנים 2016-2018. כנגזרת של התכנית האסטרטגית, הכוללת יעדי הכנסות והוצאות שלוש שנים קדימה, נבנה גם תכנון ההון התלת שנתי. התוכנית האסטרטגית על יעדיה הכמותיים מתוקפת פעמיים בשנה, ובמסגרת זאת נעשית בדיקה כי תכנון ההון הקיים הינו בהלימה עם היעדים האסטרטגיים המעודכנים. טרם אישור תכנון ההון, מתבצע תהליך של בחינת העמידה ביעדי ההון במצב עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

יישום הנדבך השני של באזל כולל ביצוע תהליך ה-ICAAP כאשר אחד מתוצריו המרכזיים הינו קביעת יעדי ההון במצב עסקים רגיל ובמצב קיצון. יעדי ההון נקבעים להון עצמי רוברד 1 ולהון הכולל. יעדי ההון הינם, לכל הפחות, היעדים הרגולטוריים (9% הון עצמי רוברד 1, 12.5% הון כולל, בתוספת הגדלת יעדי ההון בגובה 1% מיתרת תיק המשכנתאות).

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון, ואשר לא יפחתו מאלה הרגולטוריים, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל – יחס הון עצמי רוברד 1 לא יפחת מ-9.3% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.79%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רוברד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

תכנון ההון לוקח בחשבון שינויים רגולטוריים עתידיים מרכזיים העשויים להשפיע על תכנון ההון. בנוסף תכנון ההון הוא שמרני, כולל כריות ביטחון ויכול לתת מענה למצב של דרישות הון עולות. תכנון ההון התלת שנתי תמך לכל אורך התקופה בדרישות הון שעלו כתוצאה מהגדלת יעדי ההון כפונקציה של תיק המשכנתאות (בהדרגה על פני 8 רבעונים) ובנושאים נוספים.

כל קיטון בהון של 79 מ"ח מפחית את יחס הון עצמי רוברד 1 ב-0.1%, כל גידול של 791 מ"ח בנכסי סיכון מפחית את יחס ההון ב-0.1%.

להלן מפורטים נתוני נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות השונות:

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 31 במרס 2017		ליום 31 במרס 2018		סוג החשיפה
דרישות ההון (12.80%) ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות ההון (12.79%) ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות ההון (12.79%) ⁽¹⁾	נכסי סיכון	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
65	507	65	506	77	603	ריבונות
54	422	51	400	57	444	יישיות סקטור ציבורי
115	899	129	1,009	75	590	תאגידים בנקאיים
3,993	31,192	4,044	31,619	4,179	32,676	תאגידים
267	2,086	274	2,144	272	2,125	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,931	15,087	1,832	14,321	1,971	15,412	קמעונאות ליחידים
462	3,609	465	3,632	472	3,688	עסקים קטנים
1,508	11,784	1,447	11,312	1,529	11,958	בגין משכנתאות לדיוור
581	4,541	567	4,437	618	4,833	נכסים אחרים
37	291	36	280	34	264	סיכון CVA
3	27	4	33	2	15	סיכון סליקה
9,016	70,445	8,914	69,693	9,286	72,608	סך הכל בגין סיכונים אשראי (*)
93	725	103	804	85	662	סיכונים שוק
794	6,201	762	5,955	733	5,732	סיכון תפעולי
9,903	77,371	9,779	76,452	10,104	79,002	סך הכל נכסי סיכון
	10.38%		10.12%		10.07%	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי הסיכון
	13.94%		13.63%		13.36%	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
	(1)12.80%		(1)12.79%		(1)12.79%	יחס ההון הכולל הנדרש לפי המפקח על הבנקים

(*) מזה סיכון אשראי - צד נגדי (otc) 652 מיליון ₪ ליום 31 במרס 2018.

(1) כולל דרישה להגדלת יחס הון עצמי בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיוור".

נכסים משוקללים בסיכון ביחס לפעילויות העסקיות ולסיכונים הקשורים (במיליוני ש"ח)

ליום 31 במרס 2018								
מגזרי פעילות פיקוחיים								
סה"כ	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
72,608	7,246	672	17,228	6,608	13,692	73	27,089	סיכון אשראי
662	662	-	-	-	-	-	-	סיכון שוק
5,732	122	343	797	416	1,646	113	2,295	סיכון תפעולי
79,002	8,030	1,015	18,025	7,024	15,338	186	29,384	סך הכל

ליום 31 במרס 2017								
מגזרי פעילות פיקוחיים								
סה"כ	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
69,693	7,669	298	17,257	5,446	13,524	500	24,999	סיכון אשראי
804	804	-	-	-	-	-	-	סיכון שוק
5,955	411	443	432	411	1,772	117	2,369	סיכון תפעולי
76,452	8,884	741	17,689	5,857	15,296	617	27,368	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017								
מגזרי פעילות פיקוחיים								
סה"כ	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
70,445	7,596	482	16,438	5,368	13,844	56	26,661	סיכון אשראי
725	725	-	-	-	-	-	-	סיכון שוק
6,201	304	459	657	438	1,787	122	2,434	סיכון תפעולי
77,371	8,625	941	17,095	5,806	15,631	178	29,095	סך הכל

דוח תנועה בחשיפות לאחר הפחתות סיכון אשראי בכל משקל סיכון (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2018												
שינויים בחשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת בטחונות (לפני המרה לאשראי)												
ניכוי מבסיס ההון	שינוי בנכסי סיכון	250%	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	0%	סה"כ	סוג החשיפה
	77,371										159,166	יתרה ליום 31.12.2017
-	96	-	-	-	-	-	-	-	480	(4,137)	(3,657)	ריבונות
-	22	-	-	-	-	-	13	-	-	251	264	יישיות סקטור ציבורי
-	(309)	-	-	(16)	-	-	4	-	(1,494)	(146)	(1,652)	תאגידים בנקאיים
-	1,484	-	(11)	2,089	-	-	76	-	(406)	-	1,748	תאגידים
-	39	-	7	15	-	-	-	-	-	-	22	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	325	-	6	7	696	-	-	-	-	-	709	קמעונאות ליחידים
-	79	-	-	8	146	-	-	-	-	-	154	עסקים קטנים
-	174	-	-	155	108	21	243	150	-	-	677	בגין משכנתאות לדירור
-	292	47	(4)	172	-	-	-	-	-	15	230	נכסים אחרים
-	2,202	47	(2)	2,430	950	21	336	150	(1,420)	(4,017)	(1,505)	סה"כ השינוי באשראי
-	(12)											סיכון סליקה
-	(63)											סיכון שוק
-	(469)											סיכון תפעולי
-	(27)											CVA
-	-											שינוי רגולטורי ומתודולוגי
-	-											השפעות אחרות
-	79,002										157,661	יתרה ליום 31.03.2018

דוח תנועה בחשיפה לאחר הפחתות סיכון אשראי בכל משקל סיכון (במיליוני ש"ח) – המשך

שלוש החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2017											
שינויים בחשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת בטחונות (לפני המרה לאשראי)											
ניכוי מבסיס ההון	שינוי בנכסי סיכון	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	סה"כ	סוג החשיפה יתרה ליום 31.12.2016
-	76,178									151,395	ריבנות
-	74	-	-	-	-	(4)	-	385	45	426	יישיות סקטור ציבורי
-	(22)	-	-	(1)	-	(51)	-	(1)	(280)	(333)	תאגידים בנקאיים
-	(130)	-	-	(16)	-	(397)	-	349	54	(10)	תאגידים
-	(185)	-	(73)	95	-	(25)	-	559	-	556	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	(179)	-	1	(185)	-	-	-	-	-	(184)	קמעונאות ליחידים
-	345	-	(23)	19	682	-	-	-	-	678	עסקים קטנים
-	23	-	(14)	(3)	41	-	-	-	-	24	בגין משכנתאות לדיור
-	78	-	-	13	(67)	120	182	-	-	248	נכסים אחרים
-	(94)	12	(9)	(114)	-	-	-	-	(38)	(149)	סה"כ השינוי באשראי
-	(90)	12	(118)	(192)	656	(357)	182	1,292	(219)	1,256	סיכון סליקה
-	(65)										סיכון שוק
-	56										סיכון תפעולי
-	(213)										CVA
-	46										שינוי רגולטורי ומתודולוגי
-	540										השפעות אחרות
-	-										יתרה ליום 31.03.2017
-	76,452									152,651	

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017											
שינויים בחשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת בטחונות (לפני המרה לאשראי)											
ניכוי מבסיס ההון	שינוי בנכסי סיכון	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	סה"כ	סוג החשיפה יתרה ליום 31.12.2016
	76,178									151,395	ריבנות
-	75	-	-	-	-	(78)	-	574	5,400	5,896	יישיות סקטור ציבורי
-	-	-	-	(1)	-	108	-	(4)	148	251	תאגידים בנקאיים
-	(240)	-	-	(8)	-	(845)	-	896	(755)	(712)	תאגידים
-	(612)	-	(127)	(1,173)	-	-	-	669	-	(641)	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	(237)	-	-	(266)	-	(10)	-	-	-	(266)	קמעונאות ליחידים
-	1,111	-	(31)	(10)	2,229	-	-	-	-	2,188	עסקים קטנים
-	-	-	(15)	9	100	-	-	-	-	94	בגין משכנתאות לדיור
-	550	-	17	(45)	281	607	255	-	-	1,115	נכסים אחרים
-	10	82	(20)	(169)	-	-	-	-	(47)	(154)	סה"כ השינוי באשראי
-	657	82	(176)	(1,663)	2,610	(218)	255	2,135	4,746	7,771	סיכון סליקה
-	(71)										סיכון שוק
-	(23)										סיכון תפעולי
-	33										CVA
-	57										שינוי רגולטורי ומתודולוגי
-	540										השפעות אחרות
-	-										יתרה ליום 31.12.2017
-	77,371									159,166	

הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	
2017	2017	2018	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
בנתוני המאוחד			
א. הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
הון רובד 2, לאחר ניכויים			
סך הכל הון כולל			
8,033	7,738	7,958	
2,749	2,682	2,599	
10,782	10,420	10,557	
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי			
סיכונים שוק			
סיכון תפעולי			
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
(3)70,445	(3)69,693	(3) 72,608	
725	804	662	
6,201	5,955	5,732	
77,371	76,452	79,002	
באחוזים			
10.38%	10.12%	10.07%	
13.94%	13.63%	13.36%	
(1)9.30%	(1)9.29%	(1) 9.29%	
(1)12.80%	(1)12.79%	(1) 12.79%	
באחוזים			
11.01%	10.68%	10.50%	
13.32%	13.28%	12.56%	
(1)9.03%	(1)9.02%	(1) 9.03%	
(1)12.53%	(1)12.52%	(1) 12.53%	
ג. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון			
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים			
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים			
חברות בת משמעותיות			
בנק אוצר החייל בע"מ			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון			
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים			
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים			
בנק מסד בע"מ			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון			
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים			
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים			
11.87%	12.93%	11.86%	
12.95%	14.03%	12.87%	
9.00%	9.00%	9.00%	
12.50%	12.50%	12.50%	

הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(במיליוני ש"ח)

(3) רכיבי הון לצורך חישוב יחס הון (בנתוני המאוחד)

31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	
2017	2017	2018	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
7,756	7,456	7,772	א. הון עצמי רובד 1 הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
(2)446	(2)438	199	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 זכויות שאינן מקנות שליטה
14	14	-	יישום הוראות המעבר בגין אימוץ כללי חשבונאות מקובלים בנושא זכויות עובדים
8,216	7,908	7,971	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
(103)	(112)	(100)	נכסים בלתי מוחשיים
(2) (176)	(2) (172)	-	התחייבות להשקעה עצמית במניות
(4)	(5)	(6)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(283)	(289)	(106)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
100	119	93	סך התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
8,033	7,738	7,958	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			ב. הון רובד 2
2,015	1,956	1,860	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
734	726	739	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
2,749	2,682	2,599	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
			ניכויים:
-	-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
2,749	2,682	2,599	סך הכל הון רובד 2

31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	
2017	2017	2018	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
10.11%	9.82%	9.94%	(4) השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1 יחס הון לרכיבי סיכון
0.12%	0.12%	-	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299 ולפני השפעת ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות
10.23%	9.94%	9.94%	השפעת הוראות המעבר
0.15%	0.18%	0.13%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין מהלכי ההתייעלות
10.38%	10.12%	10.07%	השפעת התאמות בגין מהלכי ההתייעלות
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

- (1) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס הון הכולל המזערי הנדרשים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2017 הינם 9.0%-12.5% בהתאמה, ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.
- (2) עד ליום 31 בדצמבר 2017 הבנק יישם את הוראות המעבר של באזל בקשר עם אופציית המכר שניתנה לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה (17.31.31 - 56 מיליון ש"ח ו-31.12.17 - 58 מיליון ש"ח).
- (3) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 130 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין מהלכי ההתייעלות.

* הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12.1.2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחדות בהדרגה עד יום 31.12.2020.

השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף

31 בדצמבר 2017	31 במרס 2017	31 במרס 2018	
			במיליוני ש"ח
135,717	128,518	132,636	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
-	-	-	התאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	-	-	התאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
123	342	(80)	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
-	-	-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמא: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)
9,723	10,144	10,117	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
574	550	577	התאמות אחרות
146,137	139,554	143,250	חשיפה לצורך יחס המינוף

יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

31 בדצמבר 2017	31 במרס 2017	31 במרס 2018	
			במיליוני ש"ח
134,240	127,348	131,488	חשיפות מאזניות (*)
(103)	(112)	(104)	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות) (סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1)
134,137	127,236	131,387	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
			חשיפות בגין נגזרים
545	1,186	803	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים (לדוגמא: לאחר הפחתת בטחון משתנה במזומן כשיר)
906	482	292	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
-	-	-	(ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים)
-	-	-	(רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח)
17	18	18	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
(4)	(4)	(4)	בניכוי: קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכוי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו
1,464	1,682	1,109	סך חשיפות בגין נגזרים
			חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
813	492	637	נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
-	-	-	(סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך)
-	-	-	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	-	-	חשיפות בגין עסקאות כסוכן
813	492	637	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
			חשיפות חוץ מאזניות אחרות
33,179	33,816	34,796	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(23,456)	(23,672)	(24,679)	(התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
9,723	10,144	10,117	פריטים חוץ מאזניים
			הון וסך החשיפות
8,033	7,738	7,958	הון רובד 1
146,137	139,554	143,250	סך החשיפות
			יחס מינוף
5.50%	5.54%	5.56%	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

(*) עיקר סכום ההתאמות נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי.

31 בדצמבר 2017	31 במרס 2017	31 במרס 2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח	
			א. בנתוני המאוחד
8,033	7,738	7,958	הון רובד *1
146,137	139,554	143,250	סך החשיפות
		באחוזים	
5.50%	5.54%	5.56%	יחס המינוף
			ב. חברות בת משמעותיות
			בנק אוצר החייל בע"מ
5.79%	5.61%	5.69%	יחס המינוף
			בנק מסד בע"מ
6.99%	7.48%	6.99%	יחס המינוף
5.00%	5.00%	5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* להשפעת הוראת המעבר והשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף (4) לעיל.

טבלה 4: סיכון אשראי - דרישות גילוי כלליות לכל התאגידים הבנקאיים

סיכון האשראי הינו הסיכון שלו או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. סיכון האשראי מנוהל באמצעות יישום מדיניות אשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי. במסגרת נדבך 2 מאותגרת הקצאת ההון של הנדבך הראשון ובמידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים אשראי. להרחבה בנושא סיכון האשראי וניהולו ראה הדיווח לשנת 2017.

סיכונים בתיק ההלוואות לדיור

פעילות המשכנתאות בקבוצת הבנק

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 העמיד הבנק משכנתאות לציבור, בניטרול מיחזורים, בסכום כולל של 1,008 מיליון ש"ח, בהשוואה ל 982 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.6%. נתונים אלה כוללים הלוואות לדיור ממקורות הבנק (ללא אשראי מכספי אוצר) בסך של 1,004 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-981 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.3%. סך כל המיחזורים של הלוואות לדיור הנובעים מפרעונות מוקדמים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב 86 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-44 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 95.5%.

תיק ההלוואות לדיור בבנק בלבד ליום 31 במרס 2018 הסתכם ב-23,041 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-21,937 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2017, גידול בשיעור של 5.0%.

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

על רקע הסיכון בו פועלת מערכת הבנקאות הישראלית בתחום האשראי למשכנתאות וכן על רקע השינויים וההתפתחויות בשוק האשראי לדיור והוראות המפקח על הבנקים, נקט הבנק במדיניות אשראי מידתית המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. מדיניות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, שיעור החזר מהכנסת הלווה ויכולת עמידה בהחזרים שוטפים גם בתרחישים של שינויי רבית. כמו כן, קיימות מגבלות בדבר השיעור המקסימלי של רכיב הרבית המשתנה בתמהיל ההלוואה ובדבר גודל הלוואה ללווה יחיד. הבנק נקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ושיעור המימון.

הבנק מעניק אשראי לקבוצות רכישה ומתמקד בקבוצות הבונות באזורי ביקוש ובקבוצות בהן המארגן הינו בעל ניסיון מוכח בתחום. ככלל, הבנק מקיים, מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, דיון תקופתי בכל תיקי קבוצות הרכישה, בוחן את מצב הפרוייקטים ובדק אם נדרשת הפרשה להפסדי אשראי בגין קבוצות הרכישה, מעבר לסיכון האשראי הפרטני של כל חבר בקבוצה.

הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש באמצעות כלים לחישוב התשואה. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני סיכון, ביניהם: שיעור מימון, יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה וכדומה.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (Loan To Value), המחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מס' 876 - דוח על הלוואות לדיור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV בהתייחס לשמאות עדכנית.

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2018 כולל כ-72% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בהשוואה ל-71% ב-31 במרס 2017. כ-95% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בדומה ל-31 במרס 2017.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 כוללים כ 74% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה ל-77% בתקופה המקבילה אשתקד. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור החזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור החזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי הלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה כפי שהיתה במועד מתן הלוואה.

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2018 כולל כ-79% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בדומה ל-31 במרס 2017. כ-90% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה ל-31 במרס 2017. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 כוללים כ-81% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה ל-83% בתקופה המקבילה אשתקד. כ-89% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בהשוואה ל-90% בתקופה המקבילה אשתקד.

הלוואות ברבית משתנה

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2018 כולל שיעור של 62% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 14,344 מיליון ש"ח.

ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 כוללים סך של 332 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים 33% מסך הביצועים וסך של 228 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים, המהווים 23% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2018 כולל כ-61% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכם לסך של 14,085 מיליון ש"ח.

ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 כוללים 46% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכמים לסך של 464 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על התפתחות תיק הלוואות לדיור בבנק בלבד לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

סך הכל	למטרת מגורים												
	בביטחון דירת מגורים	סך הכל	צמוד		מגזר צמוד מדד				מגזר לא צמוד				
			רביית משתנה	רביית משתנה	רביית משתנה		רביית משתנה		רביית משתנה		רביית משתנה		
					יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
23,041	1,008	22,033	0.2	45	17.0	3,744	13.6	2,990	44.4	9,789	24.8	5,465	31.3.18
22,744	1,040	21,704	0.2	48	17.4	3,779	13.9	3,010	44.1	9,563	24.4	5,304	31.12.17

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות בבנק בלבד (ללא אשראי מכספי אוצר):

שנת 2014	שנת 2015	שנת 2016	שנת 2017	שלושה חודשים 2017	שלושה חודשים 2018
3,707	4,796	4,337	3,756	981	1,004
4%	29%	(10%)	(13%)	(23%)	2%
0.01%	0.01%	0.01%	(0.01%)	(0.05%)	0.01%
0.74%	0.60%	0.55%	0.51%	0.52%	0.50%

ביצועי הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח)
 שיעור השינוי בביצועי הלוואות לדיור ביחס לתקופה מקבילה
 שיעור ההוצאה (ההכנסה) להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
 שיעור הפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

הצריכה הפרטית נמצאת בשנים האחרונות במגמת צמיחה וכפועל יוצא גם היקף האשראי לאנשים פרטיים. הבנקים בקבוצה מעמידים אשראי צרכני למגוון משקי הבית המורכב בעיקר מלקוחות שכירים, חלקם במערכת החינוך ובמערכת הביטחון. בנוסף הבנק מעניק שירותים ללקוחות פרטיים אחרים על בסיס הסכמים אישיים ועל בסיס הסכמים מפעליים.

מדיניות האשראי לאנשים פרטיים משקפת למעשה את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור) בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום			
31.12.17	31.3.17	31.12.17	31.3.17	31.3.18	
ב-%		במיליוני ש"ח			
(0.2)	8.5	5,024	4,622	5,016	יתרות עו"ש ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי הלוואות אחרות
3.7	10.4	14,408	13,528	14,935	סך כל סיכון האשראי המאזני
2.7	9.9	19,432	18,150	19,951	מסגרות עו"ש לא מנוצלות
4.3	5.9	3,985	3,925	4,156	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
1.8	11.0	6,216	5,702	6,328	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
(13.3)	(27.1)	1,414	1,682	1,226	סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
0.8	3.5	11,615	11,309	11,710	סך כל סיכון האשראי הכולל
2.0	7.5	31,047	29,459	31,661	ממוצע היקף האשראי, כולל משיכת יתר בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות
6.2	10.0	18,421	17,786	19,568	

להלן התפלגות סיכון האשראי מסך החובות לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור) בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום			
31.12.17	31.3.17	31.12.17	31.3.17	31.3.18	
ב-%		במיליוני ש"ח			
(2.2)	2.4	89	85	87	סיכון אשראי פגום
0.4	3.4	269	261	270	סיכון אשראי בעייתי לא פגום
2.0	7.5	30,689	29,113	31,304	סיכון אשראי לא בעייתי
2.0	7.5	31,047	29,459	31,661	סך כל סיכון האשראי
7.5	10.3	40	39	43	מזה: חובות שאינם פגומים בפגור של 90 ימים או יותר
(1.4)	2.8	74	71	73	יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
		0.33%	0.16%	0.26%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור

לפרוט נוסף ראה פרק סיכון אשראי בסקירת הסיכונים בדוח ההנהלה והדירקטוריון ל- 31.03.18.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר		31 במרס		
2017	2017	2018		
		במיליוני ש"ח		
				סיכון אשראי כולל⁽¹⁾
				נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
				מזה: קרקע גולמית
				נדל"ן בתהליכי בניה
				נדל"ן שבנייתו הושלמה
				אחר ⁽²⁾
				סך הכל
1,282	1,179	1,516		
4,764	5,142	5,156		
3,994	3,830	4,179		
4,748	4,809	4,873		
14,788	14,960	15,724		

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 5,282 מיליון ש"ח, אשראי המובטח בנדל"ן לתעשייה בסך של 420 מיליון ש"ח ואשראי המובטח בנדל"ן למסחר בסך של 5,149 מיליון ש"ח (31.3.17 - 5,028 מיליון ש"ח, 389 מיליון ש"ח ו-4,734 מיליון ש"ח, בהתאמה, 31.12.17 - 4,782 מיליון ש"ח, 394 מיליון ש"ח ו-4,864 מיליון ש"ח, בהתאמה).

(2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, או לוויים להם שווי הנכס למימוש מהיר מבטיח פחות מ-50% מסך סיכון האשראי של הלווה.

להרחבה בנושא ניהול סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן ראה הדיווח לשנת 2017.

מימון ממונף - Leveraged Finance

ליום 31 במרס 2018 סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוזי מאזני נטו, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-1,425 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,382 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2017 ו-1,272 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017. להרחבה בנושא מימון ממונף ראה הדיווח לשנת 2017.

ניהול סיכונים סביבתיים

להרחבה בנושא ניהול סיכונים סביבתיים ראה הדיווח לשנת 2017.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לוויים

ליום 31 במרס 2018, אין קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוזי מאזניים ליום 31 במרס 2018, הסתכם ב-1,613 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,642 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017, קיטון בשיעור של 1.8%.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בקבוצה ליום 31 במרס 2018, עמד על 1.4%, בדומה ליחס בסוף שנת 2017.

16.7% מסיכון האשראי הבעייתי בקבוצה משוייכים לענף התעשייה, 12.9% לענף הנדל"ן, 23.6% לענף המסחר ו-32.6% לענף הלקוחות הפרטיים, לרבות הלוואות לדיוור. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 1.7%, בהשוואה ל-1.8% בסוף שנת 2017.

1. סיכון אשראי בעייתי

31 בדצמבר 2017			31 במרס 2017			31 במרס 2018			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח									
665	118	547	892	143	749	629	105	524	סיכון אשראי פגום
162	5	157	254	19	235	160	5	155	סיכון אשראי נחות
815	70	745	835	71	764	824	106	718	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
1,642	193	1,449	1,981	233	1,748	1,613	216	1,397	סך סיכון אשראי בעייתי
230	-	230	201	-	201	231	-	231	מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

31 בדצמבר 2017	31 במרס 2017	31 במרס 2018	
במיליוני ש"ח			
493	696	477	2. נכסים שאינם מבצעים חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית
49	48	42	3. נכסים פגומים מבצעים חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות רבית
5	5	5	אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית
54	53	47	סך הכל נכסים פגומים מבצעים

לשנה שנסתיימה ביום		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום		
31 בדצמבר 2017	31 במרס 2017	31 במרס 2018		
במיליוני ש"ח				
577	577	542	4. שינויים בחובות פגומים	יתרת חובות פגומים לתחילת השנה
*551	291	63		סיווגים חדשים
(41)	(33)	(8)		ביטול סיווגים
*(406)	(49)	(51)		גביית חובות
(139)	(42)	(27)		מחיקות חשבונאיות
542	744	519		יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

* מזה: בגין חוב אחד בסך של כ-227 מיליון ש"ח, אשר סווג בשנת 2017 כחוב פגום בארגון מחדש ונגבה לאחר מכן.

לשנה שנסתיימה ביום		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום		
31 בדצמבר 2017	31 במרס 2017	31 במרס 2018		
0.95%	1.20%	0.91%	5. מדדי סיכון	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.67%	0.94%	0.63%		מזה:
0.28%	0.26%	0.28%		שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
1.42%	1.75%	1.36%		שיעור יתרת אשראי לציבור פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.15%	0.17%	0.13%		שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור
0.18%	0.30%	0.08%		שיעור הוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
1.03%	1.05%	1.02%		שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
154.6%	111.2%	162.0%		שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
108.5%	87.5%	112.1%		שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום
16.7%	31.1%	7.8%		שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
				שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

הירידה בשיעור יתרת האשראי הפגום מיתרת האשראי לציבור, וכן הירידה בשיעור סיכון האשראי הבעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור, נובעות מקיטון ביתרת האשראי הפגום, בעיקר כתוצאה מפרעונות של חובות וכן בעקבות מחיקות חשבונאיות.

זיהוי וסיווג חובות פגומים

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, סוג מקור ההחזר, מצב הביטחונות ועוד. בהתאם למדיניות זו, הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים, על פיהם, הוא מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, פיגור, נחות פרטני או פגום/נחות קבוצתי.

חוב מסווג **כפגום/נחות קבוצתי** - חוב אשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכוח הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'. בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום או נחות קבוצתי כאשר הקרן או הרבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות רבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע"). כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראות ניהול בנקאי תקין 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

חוב מסווג כחוב **נחות פרטני** כאשר האשראי אינו מוגן באופן מספק ע"י השווי הנוכחי המבוסס של הבטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב, באופן שקיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה, אם לא יחול שיפור ביכולת הפירעון של הלווה.

חוב מסווג כחוב **בהשגחה מיוחדת** כאשר לאשראי חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הבנק. סיווג השגחה מיוחדת כולל חובות הנמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר, או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים.

הגדרת מקור החזר ראשוני בסיווג חוב בעייתי

החל מיום 1 ביולי 2017 מיישם הבנק את העדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

העדכון מתייחס בעיקר לסיווג של חוב, הגדרת חוב פגום ומדידת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי. קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשהסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה (highly probable) מתבססת על יכולת התשלום של החייב, כלומר: החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים (כגון: בטוחות, תמיכה של ערב, מימון מחדש על ידי צד שלישי). בין היתר, כלל הקובץ שאלה שנגעה להגדרת מקור החזר ראשוני.

מקור החזר ראשוני - מקור מזומנים יציב לאורך זמן (sustainable) אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות לכיסוי החוב. בקובץ השאלות והתשובות הובהר כי ככלל, כדי שמקור החזר יוכר כמקור החזר ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת, אשר ישמש לפירעון כל התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם. הבנק עדכן את מדיניות זיהוי חובות בעייתיים וסיווגם, כך שהתוסף מבחן קיום מקור החזר ראשוני ככלי נוסף לזיהוי חובות בעייתיים.

הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראת הדיווח לציבור בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" המאמצת את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כבעייתיים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. כמו כן, הבנק קבע מדיניות למדידת הפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

ההפרשה הפרטנית, הרלוונטית לחובות בעייתיים בסיווג פגום, נעשית בהתבסס על הערכות ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי המאזני והחוץ מאזני. הפרשה זו נאמדת באמצעות הפער שבין יתרת החוב הרשומה לבין הערך הנוכחי של התקבולים הצפויים לפירעון החוב, או השווי ההוגן של הבטוחות.

אמידת התקבולים הצפויים לפירעון החוב, המתבססת על מגוון מקורות ההחזר הרלוונטיים, לרבות פעילותו העסקית של הלווה, ערך הבטוחות שהעמיד הלווה, מקורות פרעון פרטיים וערך מימוש ערבויות שניתנו על ידי הלווה או צדדים שלישיים, מחייבת שימוש בשיקול דעת ואומדנים אשר הנהלת הבנק מאמינה כי הניס סבירים במועד ההערכה, אולם, מטבע הדברים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדנים שנקבעו.

בנוסף, הבנק בוחן את החובות ומבצע מחיקה חשבונאית בחובות אשר עומדים בתנאי המחיקה החשבונאית.

ההפרשה הקבוצתית, הרלוונטית לכלל החובות שלא סווגו כפגומים, מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית, הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי בגין סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מחושבת על בסיס שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים החל משנת 2011 ועד למועד הדיווח, תוך חלוקה בין אשראי בעייתי לבין אשראי לא בעייתי.

הבנק משתמש בממוצע שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים בטווח השנים כאמור לעיל, או ממוצע תוך מתן משקל עודף לנתוני השנה האחרונה, הגבוה מהשניים. בנוסף, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות בקשר לאשראי לציבור הבנק לוקח בחשבון נתונים נוספים (התאמות איכותיות). לעניין זה, בקשר לאשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי, למעט סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב רבית, נקבע כי שיעור ההתאמות האיכותיות בגין גורמים איכותיים הרלוונטיים לסיכוי הגביה לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי המאזני שאינו בעייתי לאנשים פרטיים במועד הדיווח, וזאת לאור חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015 לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים" (בנקים ששיעור הפסד השנתי שלהם נמוך מ-0.3% בכל אחת מחמש השנים שהסתיימו במועד הדיווח, רשאים לשקול לעשות שימוש בהתאמות בגין גורמים סביבתיים בשיעור של לא פחות מ-0.5%. חברה מאוחדת פועלת בהתאם לאישור שנתקבל מבנק ישראל במסגרת המותר לבנקים בעלי שיעור הפסד שנתי נמוך כאמור). בהלוואות לדיור מחושבת הפרשה מזערית לחובות מסופקים לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי הפסד גדלים ככל שמעמיק הפיגור. כמו כן, על יתרת ההלוואות לדיור שאין בהן הפרשה לפי עומק פיגור או הפרשה פרטנית מבוצעת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בשיעור שלא יפחת מ-0.35% מיתרת ההלוואות האמורות למועד הדיווח.

סך כל חשיפות האשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 31 במרס 2017		ליום 31 במרס 2018		סוג החשיפה
חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת ⁽¹⁾	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת ⁽¹⁾	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת ⁽¹⁾	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
113,319	121,549	108,796	110,005	119,749	117,948	הלוואות
11,879	9,481	14,099	13,647	9,660	9,838	אגרות חוב
1,754	1,804	1,758	1,963	1,710	1,616	נגזרים (OTC)
33,468	33,181	34,403	33,818	33,990	34,799	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
3,714	3,735	3,811	3,739	3,856	3,976	נכסים אחרים
164,134	169,750	162,867	163,172	168,965	168,177	סך הכל חשיפת אשראי ברוטו

(1) חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת חושבה כממוצע החשיפות לתחילת השנה ולסופי הרבעונים.

(2) לפני הכפלה במקדמי המרה לאשראי.

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פיקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות.

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות⁽¹⁾ ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך⁽⁵⁾ (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018													
חשיפה מאזנית ⁽²⁾				חשיפה מאזנית ⁽²⁾									
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾				חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבים מקומיים					חשיפה מאזנית מעבר לגבול				
מזה סיכון	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון	סך חשיפה חוץ מאזנית	סכונ כל אשראי מאזני בעייתי	נטו לאחר ניכוס	ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי התחייבויות מקומיות	לפני התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	למשלות ⁽⁴⁾	
ארצות הברית	462	2,412	-	68	7	2,874	-	-	-	508	726	1,640	
ספרד	1	6	-	18	2	7	-	-	-	6	1	-	
איטליה	2	10	-	2	-	12	-	-	-	9	3	-	
אירלנד	-	1	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	
פורטוגל	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	
מדינות אחרות	542	3,209	-	457	23	3,832	81	1	82	2,421	1,329	1	
סך כל החשיפות למדינות זרות	1,007	5,639	-	546	32	6,727	81	1	82	2,946	2,059	1,641	
סך כל החשיפות למדינות LDC	18	210	-	79	9	228	-	-	-	227	1	-	

31 במרס 2017													
חשיפה מאזנית ⁽²⁾				חשיפה מאזנית ⁽²⁾									
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾				חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבים מקומיים					חשיפה מאזנית מעבר לגבול				
מזה סיכון	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון	סך חשיפה חוץ מאזנית	סכונ כל אשראי מאזני בעייתי	נטו לאחר ניכוס	ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי התחייבויות מקומיות	לפני התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	למשלות ⁽⁴⁾	
ארצות הברית	427	3,349	-	97	2	3,776	-	-	-	485	1,090	2,201	
ספרד	1	11	-	15	-	12	-	-	-	9	3	-	
איטליה	2	103	-	3	-	105	-	-	-	30	1	74	
אירלנד	1	11	-	1	-	12	-	-	-	12	-	-	
יוון	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	
פורטוגל	-	2	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	
מדינות אחרות	822	3,180	-	685	13	4,225	223	28	251	1,887	2,079	36	
סך כל החשיפות למדינות זרות	1,253	6,657	-	801	15	8,133	223	28	251	2,426	3,173	2,311	
סך כל החשיפות למדינות LDC	19	260	-	118	-	279	-	-	-	202	77	-	

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (5) ניתן מידע גם בדבר כל החשיפות למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.

31 בדצמבר 2017													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)			חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבים מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)			
חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)			חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבים מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)			
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	לממשלות (4)	
473	3,289	-	84	-	-	3,762	-	-	618	1,047	2,097	ארצות הברית	
1	3	-	19	-	-	4	-	-	3	1	-	ספרד	
2	10	-	2	-	-	12	-	-	11	1	-	איטליה	
-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	אירלנד	
-	2	-	-	-	-	2	-	-	2	-	-	פורטוגל	
922	2,749	-	502	-	13	3,879	208	2	2,479	1,061	131	מדינות אחרות	
1,398	6,054	-	608	-	13	7,660	208	2	3,114	2,110	2,228	סך כל החשיפות למדינות זרות	
16	155	-	81	-	1	171	--	--	170	1	-	סך כל החשיפות למדינות LDC	

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך (במיליוני ש"ח)

סכום החשיפות המאזניות	סכום החשיפות המאזניות	סכום החשיפות המאזניות
ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 במרס 2017	ליום 31 במרס 2018
-	בריטניה 870	בריטניה 867

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום								
2017 במרס 31			2018 במרס 31					
פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו
ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה
2	2	2	14	-	2	4	2	סכום החשיפה בתחילת התקופה
-	2	-	(2)	1	-	(1)	(1)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
2	4	2	12	1	2	3	1	סכום חשיפה בסוף התקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו	פוארטו ריקו
ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה	ונצואלה
2	2	2	2	2	2
-	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-
2	4	2	2	2	2

התפלגות חשיפות לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.

**התפלגות החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף או צד נגדי,
ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי:**

ליום 31 במרס 2018						סוג החשיפה
סך הכל חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות ⁽¹⁾	נגזרים (OTC)	אגרות חוב	הלוואות	
41,292	-	23	-	7,708	33,561	ריבונות
2,186	-	201	66	1,363	556	סקטור ציבורי
2,555	-	37	186	119	2,213	תאגידים בנקאיים
50,345	-	18,190	1,331	648	30,176	חובות של תאגידים
2,215	-	84	-	-	2,131	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
33,994	-	12,262	30	-	21,702	קמעונאות ליחידים
7,493	-	2,386	3	-	5,104	הלוואות לעסקים קטנים
24,081	-	1,576	-	-	22,505	משכנתאות לדיור
4,016	3,976	40	-	-	-	אחרים
168,177	3,976	34,799	1,616	9,838	117,948	סך הכל

ליום 31 במרס 2017						סוג החשיפה
סך הכל חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות ⁽¹⁾	נגזרים (OTC)	אגרות חוב	הלוואות	
39,264	-	17	-	10,624	28,623	ריבונות
1,699	-	77	87	1,072	463	סקטור ציבורי
4,767	-	32	433	1,430	2,872	תאגידים בנקאיים
49,893	-	18,356	1,366	521	29,650	חובות של תאגידים
2,274	-	146	-	-	2,128	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
31,680	-	11,827	71	-	19,782	קמעונאות ליחידים
7,268	-	2,201	6	-	5,061	הלוואות לעסקים קטנים
22,536	-	1,110	-	-	21,426	משכנתאות לדיור
3,791	3,739	52	-	-	-	אחרים
163,172	3,739	33,818	1,963	13,647	110,005	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017						סוג החשיפה
סך הכל חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות ⁽¹⁾	נגזרים (OTC)	אגרות חוב	הלוואות	
44,981	-	22	-	7,493	37,466	ריבונות
1,927	-	240	79	1,119	489	סקטור ציבורי
4,209	-	40	237	269	3,663	תאגידים בנקאיים
48,661	-	17,092	1,454	600	29,515	חובות של תאגידים
2,190	-	101	-	-	2,089	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
33,258	-	12,114	32	-	21,112	קמעונאות ליחידים
7,334	-	2,326	2	-	5,006	הלוואות לעסקים קטנים
23,404	-	1,195	-	-	22,209	משכנתאות לדיור
3,786	3,735	51	-	-	-	אחרים
169,750	3,735	33,181	1,804	9,481	121,549	סך הכל

(1) לפני הכפלה במקדמי המרה לאשראי.

יתרות לפי תקופה חוזית לפירעון

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממזין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

ליום 31 במרס 2018						סוג החשיפה
סך הכל	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות ⁽¹⁾	נגזרים (OTC)	אגרות חוב	הלוואות	
99,840	1,467	27,152	1,358	3,636	66,227	עם דרישה ועד שנה
32,690	40	4,118	170	1,860	26,502	מעל שנה ועד חמש שנים
30,599	337	752	88	4,342	25,080	מעל חמש שנים
163,129	1,844	32,022	1,616	9,838	117,809	סך הכל תזרימי מזומנים
5,048	2,132	2,777	-	-	139	ללא תקופת פירעון
168,177	3,976	34,799	1,616	9,838	117,948	סך הכל

ליום 31 במרס 2017						סוג החשיפה
סך הכל	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות ⁽¹⁾	נגזרים (OTC)	אגרות חוב	הלוואות	
96,989	1,482	25,231	1,685	6,680	61,911	עם דרישה ועד שנה
32,374	113	4,269	198	2,810	24,984	מעל שנה ועד חמש שנים
28,966	311	1,412	80	4,147	23,016	מעל חמש שנים
158,329	1,906	30,912	1,963	13,637	109,911	סך הכל תזרימי מזומנים
4,843	1,833	2,906	-	10	94	ללא תקופת פירעון
163,172	3,739	33,818	1,963	13,647	110,005	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017						סוג החשיפה
סך הכל	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות ⁽¹⁾	נגזרים (OTC)	אגרות חוב	הלוואות	
104,222	1,273	25,922	1,507	3,962	71,558	עם דרישה ועד שנה
31,442	51	3,898	198	1,789	25,506	מעל שנה ועד חמש שנים
29,457	309	958	99	3,730	24,361	מעל חמש שנים
165,121	1,633	30,778	1,804	9,481	121,425	סך הכל תזרימי מזומנים
4,629	2,102	2,403	-	-	124	ללא תקופת פירעון
169,750	3,735	33,181	1,804	9,481	121,549	סך הכל

(1) לפני הכפלה במקדמי המרה לאשראי.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה לאשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	
פעילות לווים בישראל										
ציבור - מסחרי										
5	(1)	(1)	5	9	445	560	9	529	564	חקלאות
-	-	-	-	-	48	65	-	143	143	כרייה וחציבה
134	3	(4)	141	269	7,144	10,034	269	9,719	10,287	תעשייה
78	4	8	52	113	4,251	9,976	114	9,759	10,047	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
24	-	-	91	94	5,123	5,563	94	5,439	5,677	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
7	-	1	4	6	783	1,210	6	1,333	1,396	אספקת חשמל ומים
191	-	10	153	380	6,958	8,545	380	7,989	8,652	מסחר
12	1	1	9	26	810	973	26	901	988	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
14	(1)	(1)	10	30	828	1,017	35	1,023	1,120	תחבורה ואחסנה
10	1	(1)	15	28	1,443	2,304	28	2,162	2,408	מידע ותקשורת
23	-	(1)	1	23	7,302	9,911	23	13,222	13,266	שירותים פיננסיים
14	1	2	11	32	1,748	2,668	32	2,504	2,696	שירותים עסקיים אחרים
12	-	1	27	63	2,003	2,627	63	2,487	2,646	שירותים ציבוריים וקהילתיים
524	8	15	519	1,073	38,886	55,453	1,079	57,210	59,890	סך הכל מסחרי (8)
116	-	1	10	169	23,151	24,733	169	24,191	24,733	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
268	10	13	87	357	19,951	31,661	357	30,055	31,689	אנשים פרטיים - אחר
908	18	29	616	1,599	81,988	111,847	1,605	111,456	116,312	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	292	292	-	549	549	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	677	677	-	7,621	7,620	ממשלת ישראל
908	18	29	616	1,599	82,957	112,816	1,605	119,626	124,481	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
2	(2)	(2)	8	8	757	772	8	2,145	2,154	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	1,346	1,346	-	2,229	2,229	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	1,347	1,347	ממשלות בחו"ל
2	(2)	(2)	8	8	2,103	2,118	8	5,721	5,730	סך הכל פעילות בחו"ל
910	16	27	624	1,607	82,745	112,619	1,613	113,601	118,466	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	1,638	1,638	-	2,778	2,778	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	677	677	-	8,968	8,967	סך הכל ממשלות
910	16	27	624	1,607	85,060	114,934	1,613	125,347	130,211	סך הכל

הערות בעמוד 43

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2017										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)			פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי								
פעילות לווים בישראל										
ציבור - מסחרי										
10	-	-	7	25	432	547	25	505	548	חקלאות
-	-	-	-	1	54	67	1	151	153	כרייה וחציבה
134	19	4	137	346	7,381	10,090	346	9,683	10,351	תעשייה
89	2	1	89	128	3,783	9,669	129	9,341	9,720	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
22	(2)	(4)	74	82	4,608	5,134	82	5,027	5,240	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5	-	-	1	3	700	959	3	1,481	1,549	אספקת חשמל ומים
180	20	18	184	452	7,322	8,575	452	7,860	8,681	מסחר
11	8	1	7	23	778	937	23	868	954	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
14	1	2	11	33	759	942	38	977	1,052	תחבורה ואחסנה
12	-	(2)	18	31	1,328	2,337	31	2,339	2,435	מידע ותקשורת
36	1	7	228	266	7,283	9,687	266	12,829	13,220	שירותים פיננסיים
13	1	2	7	24	1,658	2,540	24	2,405	2,580	שירותים עסקיים אחרים
9	(1)	(2)	20	49	1,868	2,458	49	2,335	2,493	שירותים ציבוריים וקהילתיים
535	49	27	783	1,463	37,954	53,942	1,469	55,801	58,976	סך הכל מסחרי (8)
113	2	-	11	158	22,058	23,176	158	22,609	23,176	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
245	7	7	85	346	18,150	29,435	346	27,765	29,459	אנשים פרטיים - אחר
893	58	34	879	1,967	78,162	106,553	1,973	106,175	111,611	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	670	670	-	1,181	1,181	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	648	652	-	10,003	10,003	ממשלת ישראל
893	58	34	879	1,967	79,480	107,875	1,973	117,359	122,795	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
1	-	-	8	8	658	670	8	1,776	1,784	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	1,537	1,537	-	3,511	3,511	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	2,003	2,003	ממשלות בחו"ל
1	-	-	8	8	2,195	2,207	8	7,290	7,298	סך הכל פעילות בחו"ל
894	58	34	887	1,975	78,820	107,223	1,981	107,951	113,395	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	2,207	2,207	-	4,692	4,692	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	648	652	-	12,006	12,006	סך הכל ממשלות
894	58	34	887	1,975	81,675	110,082	1,981	124,649	130,093	סך הכל

הערות בעמוד 43

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2017										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)					
הפסדי אשראי (4)										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי (הכנסות)	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	
5	(1)	(5)	6	11	467	585	11	541	591	פעילות לווים בישראל
-	-	-	-	-	54	74	-	153	153	ציבור - מסחרי
140	16	10	153	319	7,192	9,794	319	9,377	10,040	חקלאות
75	(8)	(24)	66	89	3,935	9,349	90	9,041	9,409	כרייה וחציבה
23	(6)	(6)	90	97	4,818	5,281	97	5,127	5,379	תעשייה
6	1	2	4	5	713	919	5	1,067	1,130	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
181	86	85	170	377	6,604	7,982	377	7,260	8,089	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
12	12	5	9	24	815	963	24	883	979	אספקת חשמל ומים
14	4	4	10	31	811	1,004	36	1,005	1,104	מסחר
12	(5)	(7)	17	38	1,197	2,132	38	2,052	2,239	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
25	-	(5)	1	18	8,020	10,592	18	14,271	14,446	תחבורה ואחסנה
14	1	3	11	33	1,704	2,582	33	2,409	2,614	מידע ותקשורת
10	1	-	19	56	1,869	2,529	56	2,410	2,549	שירותים פיננסיים
517	101	62	556	1,098	38,199	53,786	1,104	55,576	58,722	שירותים עסקיים אחרים
115	1	1	7	172	22,848	24,046	172	23,524	24,046	שירותים ציבוריים וקהילתיים
265	43	63	89	358	19,432	31,047	358	29,474	31,072	סך הכל מסחרי (8)
897	145	126	652	1,628	80,479	108,879	1,634	108,574	113,840	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
-	-	-	-	-	1,305	1,305	-	1,585	1,585	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	675	677	-	7,093	7,093	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
897	145	126	652	1,628	82,459	110,861	1,634	117,252	122,518	בנקים בישראל
										ממשלת ישראל
										סך הכל פעילות בישראל
2	(5)	(5)	8	8	737	753	8	2,075	2,084	פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	1,320	1,320	-	2,319	2,319	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	1,932	1,932	בנקים בחו"ל
2	(5)	(5)	8	8	2,057	2,073	8	6,326	6,335	ממשלות בחו"ל
899	140	121	660	1,636	81,216	109,632	1,642	110,649	115,924	סך הכל פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	2,625	2,625	-	3,904	3,904	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	675	677	-	9,025	9,025	סך הכל בנקים
899	140	121	660	1,636	84,516	112,934	1,642	123,578	128,853	סך הכל ממשלות
										סך הכל

הערות:

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 85,060 מיליון ש"ח, 10,233 מיליון ש"ח, 637 מיליון ש"ח, 1,189 מיליון ש"ח ו-33,092 מיליון ש"ח, בהתאמה (31.3.17 - 81,675 מיליון ש"ח, 14,493 מיליון ש"ח, 492 מיליון ש"ח, 1,340 מיליון ש"ח ו-32,093 מיליון ש"ח, בהתאמה. 31.12.17 - 84,516 מיליון ש"ח, 10,042 מיליון ש"ח, 813 מיליון ש"ח, 1,342 מיליון ש"ח ו-32,140 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוציגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 302 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 198 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה (31.3.17 - 250 מיליון ש"ח ו-667 מיליון ש"ח, בהתאמה. 31.12.17 - 293 מיליון ש"ח ו-225 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדירור בסך 2,772 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (31.3.17 - 2,298 מיליון ש"ח, 31.12.17 - 2,500 מיליון ש"ח)

סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

(במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2018 (לא מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
36,971	2,315	34,656	237	-	34,419	יתרת חוב רשומה:
48,089	-	48,089	19,714	23,151	5,224	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
23,453	-	23,453	-	23,151	302	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
85,060	2,315	82,745	19,951	23,151	39,643	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
262	-	262	73	-	189	חובות בארגון מחדש
257	-	257	13	10	234	חובות פגומים אחרים
519	-	519	86	10	423	סך הכל חובות פגומים
231	-	231	43	154	34	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
641	-	641	208	5	428	חובות בעייתיים אחרים
1,391	-	1,391	337	169	885	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
444	-	444	32	-	412	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
397	-	397	223	116	58	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
117	-	117	-	116	1	מזה: לפי עומק פיגור
841	-	841	255	116	470	סך הכל
166	-	166	25	-	141	מזה: בגין חובות פגומים

31 במרס 2017 (לא מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
36,702	2,855	33,847	207	-	33,640	יתרת חוב רשומה:
44,973	-	44,973	17,943	22,058	4,972	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
22,308	-	22,308	-	22,058	250	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
81,675	2,855	78,820	18,150	22,058	38,612	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
422	-	422	71	-	351	חובות בארגון מחדש
322	-	322	13	11	298	חובות פגומים אחרים
744	-	744	84	11	649	סך הכל חובות פגומים
201	-	201	39	133	29	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
797	-	797	199	14	584	חובות בעייתיים אחרים
1,742	-	1,742	322	158	1,262	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
456	-	456	27	-	429	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
371	-	371	204	113	54	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
114	-	114	-	113	1	מזה: לפי עומק פיגור
827	-	827	231	113	483	סך הכל
166	-	166	21	-	145	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
37,480	3,300	34,180	226	-	33,954	יתרת חוב רשומה:
47,036	-	47,036	19,206	22,848	4,982	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
23,141	-	23,141	-	22,848	293	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
84,516	3,300	81,216	19,432	22,848	38,936	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
263	-	263	74	-	189	חובות בארגון מחדש
279	-	279	14	7	258	חובות פגומים אחרים
542	-	542	88	7	447	סך הכל חובות פגומים
230	-	230	40	156	34	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
671	-	671	208	9	454	חובות בעייתיים אחרים
1,443	-	1,443	336	172	935	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
440	-	440	33	-	407	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
398	-	398	219	115	64	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
116	-	116	-	115	1	מזה: לפי עומק פיגור
838	-	838	252	115	471	סך הכל
162	-	162	26	-	136	מזה: בגין חובות פגומים

סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2018 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
838	-	838	252	115	471
19	-	19	13	1	5
(66)	-	(66)	(29)	-	(37)
50	-	50	19	-	31
(16)	-	(16)	(10)	-	(6)
841	-	841	255	116	470
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה					
גידול בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2017 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
847	-	847	231	115	501
38	-	38	7	-	31
(105)	-	(105)	(30)	(2)	(73)
47	-	47	23	-	24
(58)	-	(58)	(7)	(2)	(49)
827	-	827	231	113	483
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה					
קיסון בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					

מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים

חובות לא פגומים - מידע נוסף		31 במרס 2018 (לא מבוקר)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים
			פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	
5	5	4,251	39	22	4,190
-	1	5,123	41	3	5,079
5	1	7,302	1	21	7,280
33	27	22,210	334	416	21,460
43	34	38,886	415	462	38,009
221	154	23,151	10	159 ⁽⁶⁾	22,982
46	43	19,951	86	251	19,614
310	231	81,988	511	872	80,605
-	-	292	-	-	292
-	-	677	-	-	677
310	231	82,957	511	872	81,574
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
שרותים פיננסיים					
מסחרי - אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
אנשים פרטיים - אחר					
סך הכל ציבור - פעילויות בישראל					
בנקים בישראל					
ממשלת ישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל					
בנקים בחו"ל					
ממשלות בחו"ל					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל ציבור					
סך הכל בנקים					
סך הכל ממשלות					
310	231	82,745	519	872	81,354
-	-	1,638	-	-	1,638
-	-	677	-	-	677
310	231	85,060	519	872	83,669

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות רבית, למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 12.ב.2.ג. להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות רבית.
- (5) צוברים הכנסות רבית חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 89 מיליון ש"ח (31.3.17 - 97 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל הלוואות לדיור בסך 4 מיליון ש"ח (31.3.17 - 5 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

חובות לא פגומים - מידע נוסף		31 במרס 2017 (לא מבוקר)			
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים
			פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	
4	5	3,783	61	28	3,694
1	1	4,608	26	8	4,574
-	2	7,283	228	36	7,019
24	38	22,280	326	541	21,413
29	46	37,954	641	613	36,700
133	214	22,058	11	147 ⁽⁶⁾	21,900
39	51	18,150	84	238	17,828
201	311	78,162	736	998	76,428
-	-	670	-	-	670
-	-	648	-	-	648
201	311	79,480	736	998	77,746
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
שרותים פיננסיים					
מסחרי - אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
אנשים פרטיים - אחר					
סך הכל ציבור - פעילויות בישראל					
בנקים בישראל					
ממשלת ישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל					
בנקים בחו"ל					
ממשלות בחו"ל					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל ציבור					
סך הכל בנקים					
סך הכל ממשלות					
סך הכל					
201	311	78,820	744	998	77,078
-	-	2,207	-	-	2,207
-	-	648	-	-	648
201	311	81,675	744	998	79,933

מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

חובות לא פגומים - מידע נוסף		31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים
			פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	
5	5	3,935	54	19	3,862
5	1	4,818	40	7	4,771
-	-	8,020	1	16	8,003
57	28	21,426	344	446	20,636
67	34	38,199	439	488	37,272
206	156	22,848	7	165 ⁽⁶⁾	22,676
47	40	19,432	88	248	19,096
320	230	80,479	534	901	79,044
-	-	1,305	-	-	1,305
-	-	675	-	-	675
320	230	82,459	534	901	81,024
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
שרותים פיננסיים					
מסחרי - אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
אנשים פרטיים - אחר					
סך הכל ציבור - פעילויות בישראל					
בנקים בישראל					
ממשלת ישראל					
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל					
בנקים בחו"ל					
ממשלות בחו"ל					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל ציבור					
סך הכל בנקים					
סך הכל ממשלות					
סך הכל					
-	-	5	-	-	5
-	-	732	8	-	724
-	-	737	8	-	729
-	-	-	-	-	-
-	-	737	8	-	729
-	-	1,320	-	-	1,320
-	-	-	-	-	-
-	-	2,057	8	-	2,049
320	230	81,216	542	901	79,773
-	-	2,625	-	-	2,625
-	-	675	-	-	675
320	230	84,516	542	901	83,073

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות רבית, למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 12.ב.2.ג. להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות רבית.
- (5) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 114 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל הלוואות לדיור בסך 3 מיליון ש"ח עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

טבלה 5: סיכון אשראי - גילוי לגבי התיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית

הבנק עושה שימוש בחברת דירוג אשראי חיצונית (S&P)(ECAI) Standard & Poors. סוגי החשיפה לגביהם נעשה שימוש בדירוגי החברה, הינם: אגרות חוב בנוסטרו, ריבונות ובנקים. המידע מתקבל באופן ממוכן מחברת הדירוג S&P ומומר לנכסי סיכון בהתאם למיפוי הסטנדרטי (standard mapping) אשר מפורסם על ידי הפיקוח על הבנקים. בנוסף נעשה שימוש בדירוגי אשראי עבור בדיקת כשירות הבטחונות בהתאם להוראות נב"ת 203 סעיף 145.

להלן מידע בדבר חשיפות האשראי לפני הפחתות סיכון אשראי בכל משקל סיכון:

ליום 31 במרס 2018										סוג החשיפה
250%	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	0%	חשיפה לאחר הפרשה פרטנית (בגין חוב פגום)	
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	-	-	3,015	38,277	41,292	ריבונות
-	-	-	-	-	1,025	-	4	1,157	2,186	יישיות סקטור ציבורי
-	-	10	-	-	248	-	2,297	-	2,555	תאגידים בנקאיים
-	210	49,603	-	-	161	-	263	-	50,237	תאגידים
-	23	2,191	-	-	-	-	-	-	2,214	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	70	101	33,795	-	-	-	-	-	33,966	קמעונאות ליחידים
-	41	47	7,371	-	-	-	-	-	7,459	עסקים קטנים
-	71	805	7,334	134	5,647	10,090	-	-	24,081	בגין משכנתאות לדיוור
918	145	2,351	-	-	-	-	-	602	4,016	נכסים אחרים
918	560	55,108	48,500	134	7,081	10,090	5,579	40,036	168,006	סך הכל

ליום 31 במרס 2017										סוג החשיפה
250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	חשיפה לאחר הפרשה פרטנית (בגין חוב פגום)		
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	74	-	2,346	36,844	39,264	ריבונות	
-	-	-	-	1,213	-	7	478	1,698	יישיות סקטור ציבורי	
-	-	18	-	689	-	3,105	955	4,767	תאגידים בנקאיים	
-	274	48,866	-	70	-	559	-	49,769	תאגידים	
-	17	2,256	-	-	-	-	-	2,273	בביטחון נדל"ן מסחרי	
-	73	139	31,446	-	-	-	-	31,658	קמעונאות ליחידים	
-	41	38	7,167	-	-	-	-	7,246	עסקים קטנים	
-	54	750	6,948	4,917	9,867	-	-	22,536	בגין משכנתאות לדיוור	
801	160	2,234	-	-	-	-	596	3,791	נכסים אחרים	
801	619	54,301	45,561	6,963	9,867	6,017	38,873	163,002	סך הכל	

ליום 31 בדצמבר 2017										סוג החשיפה
250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	חשיפה לאחר הפרשה פרטנית (בגין חוב פגום)		
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	-	2,535	42,446	44,981	ריבונות	
-	-	-	-	1,016	-	4	907	1,927	יישיות סקטור ציבורי	
-	-	26	-	246	-	3,791	146	4,209	תאגידים בנקאיים	
-	222	47,580	-	85	-	669	-	48,556	תאגידים	
-	16	2,173	-	-	-	-	-	2,189	בביטחון נדל"ן מסחרי	
-	65	98	33,068	-	-	-	-	33,231	קמעונאות ליחידים	
-	39	49	7,214	-	-	-	-	7,302	עסקים קטנים	
-	71	692	7,297	5,404	9,940	-	-	23,404	בגין משכנתאות לדיוור	
871	149	2,179	-	-	-	-	587	3,786	נכסים אחרים	
871	562	52,797	47,579	6,751	9,940	6,999	44,086	169,585	סך הכל	

חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון

ליום 31 במרס 2018										סוג החשיפה
חשיפה לאחר הפרשה פרטנית (בגין חוב פגום)									במיליוני ש"ח	
250%	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	0%		
-	-	-	-	-	-	-	3,015	41,138	44,153	ריבונות
-	-	-	-	-	1,025	-	4	1,157	2,186	יישיות סקטור ציבורי
-	-	10	-	-	257	-	2,297	-	2,564	תאגידים בנקאיים
-	208	41,181	-	-	161	-	263	-	41,813	תאגידים
-	23	2,136	-	-	-	-	-	-	2,159	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	69	53	30,040	-	-	-	-	-	30,162	קמעונאות ליחידים
-	37	50	6,441	-	-	-	-	-	6,528	עסקים קטנים
-	71	804	7,334	134	5,647	10,090	-	-	24,080	בגין משכנתאות לדיור
918	145	2,351	-	-	-	-	-	602	4,016	נכסים אחרים
918	553	46,585	43,815	134	7,090	10,090	5,579	42,897	157,661	סך הכל

ליום 31 במרס 2017										סוג החשיפה
חשיפה לאחר הפרשה פרטנית (בגין חוב פגום)									במיליוני ש"ח	
250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%			
-	-	-	-	74	-	2,346	39,920	-	42,340	ריבונות
-	-	-	-	853	-	7	478	-	1,338	יישיות סקטור ציבורי
-	-	18	-	701	-	3,244	955	-	4,918	תאגידים בנקאיים
-	273	40,360	-	70	-	559	-	-	41,262	תאגידים
-	17	2,202	-	-	-	-	-	-	2,219	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	71	75	27,797	-	-	-	-	-	27,943	קמעונאות ליחידים
-	38	30	6,236	-	-	-	-	-	6,304	עסקים קטנים
-	54	750	6,948	4,917	9,867	-	-	-	22,536	בגין משכנתאות לדיור
801	160	2,234	-	-	-	-	596	-	3,791	נכסים אחרים
801	613	45,669	40,981	6,615	9,967	6,156	41,949	-	152,651	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017										סוג החשיפה
חשיפה לאחר הפרשה פרטנית (בגין חוב פגום)									במיליוני ש"ח	
250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%			
-	-	-	-	-	-	2,535	45,275	-	47,810	ריבונות
-	-	-	-	1,012	-	4	906	-	1,922	יישיות סקטור ציבורי
-	-	26	-	253	-	3,791	146	-	4,216	תאגידים בנקאיים
-	219	39,092	-	85	-	669	-	-	40,065	תאגידים
-	16	2,121	-	-	-	-	-	-	2,137	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	63	46	29,344	-	-	-	-	-	29,453	קמעונאות ליחידים
-	37	42	6,295	-	-	-	-	-	6,374	עסקים קטנים
-	71	692	7,296	5,404	9,940	-	-	-	23,403	בגין משכנתאות לדיור
871	149	2,179	-	-	-	-	587	-	3,786	נכסים אחרים
871	555	44,198	42,935	6,754	9,940	6,999	46,914	-	159,166	סך הכל

טבלה 7: הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית

מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כביטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההישענות על כל סוג וסוג של ביטחון. עיקרי המדיניות נדונים ומאשרים אחת לשנה בהנהלת ובדירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים.

להרחבה בנושא מדיניות ניהול הפחתת סיכון אשראי ראה הדיווח לשנת 2017.

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה וכיסויי בביטחון פיננסי כשיר:

ליום 31 במרס 2018						
סוג החשיפה	חשיפה לאחר הפרשה פרטנית (בגין חוב פגום)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות	חשיפה שמכוסה על ידי נגזרי אשראי	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר וביטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת בטחונות
	במיליוני ש"ח					
ריבונות	41,292	-	-	2,861	-	44,153
יישויות סקטור ציבורי	2,186	-	-	13	13	2,186
תאגידים בנקאיים	2,555	-	-	9	-	2,564
תאגידים	50,237	15	-	-	8,409	41,813
בביטחון נדל"ן מסחרי	2,214	-	-	-	55	2,159
קמעונאות ליחידים	33,966	2,862	-	-	942	30,162
עסקים קטנים	7,459	6	-	-	925	6,528
בגין משכנתאות לדיור	24,081	-	-	-	1	24,080
נכסים אחרים	4,016	-	-	-	-	4,016
סך הכל	168,006	2,883	-	2,883	10,345	157,661
ליום 31 במרס 2017						
סוג החשיפה	חשיפה לאחר הפרשה פרטנית (בגין חוב פגום)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות	חשיפה שמכוסה על ידי נגזרי אשראי	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר וביטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת בטחונות
	במיליוני ש"ח					
ריבונות	39,264	-	-	3,076	-	42,340
יישויות סקטור ציבורי	1,698	352	-	16	24	1,338
תאגידים בנקאיים	4,767	-	-	151	-	4,918
תאגידים	49,769	162	-	-	8,345	41,262
בביטחון נדל"ן מסחרי	2,273	-	-	-	54	2,219
קמעונאות ליחידים	31,658	2,727	-	-	988	27,943
עסקים קטנים	7,246	2	-	-	940	6,304
בגין משכנתאות לדיור	22,536	-	-	-	-	22,536
נכסים אחרים	3,791	-	-	-	-	3,791
סך הכל	163,002	3,243	-	3,243	10,351	152,651
ליום 31 בדצמבר 2017						
סוג החשיפה	חשיפה לאחר הפרשה פרטנית (בגין חוב פגום)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות	חשיפה שמכוסה על ידי נגזרי אשראי	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר וביטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולאחר הפחתת בטחונות
	במיליוני ש"ח					
ריבונות	44,981	-	-	2,829	-	47,810
יישויות סקטור ציבורי	1,927	-	-	14	19	1,922
תאגידים בנקאיים	4,209	-	-	7	-	4,216
תאגידים	48,556	17	-	-	8,474	40,065
בביטחון נדל"ן מסחרי	2,189	-	-	-	52	2,137
קמעונאות ליחידים	33,231	2,831	-	-	947	29,453
עסקים קטנים	7,302	2	-	-	926	6,374
בגין משכנתאות לדיור	23,404	-	-	-	1	23,403
נכסים אחרים	3,786	-	-	-	-	3,786
סך הכל	169,505	2,850	-	2,850	10,419	159,166

טבלה 8: גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי צד נגדי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי ייגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו עסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי לבנק. סיכון אשראי צד נגדי בבנק מתבטא בפעילות בנגזרים. להרחבה בנושא ניהול סיכון אשראי צד נגדי ראה הדיווח לשנת 2017.

חשיפות שקשורות לסיכון אשראי שמקורן בנגזרים

ליום 31 במרס 2018	ליום 31 במרס 2017	ליום 31 בדצמבר 2017	
			שווי הוגן ברוטו חיובי של נגזרים:
22	22	22	חוזי רבית שקל-מדד
244	215	211	חוזי רבית אחר
445	589	442	חוזי מטבע חוץ
330	291	377	חוזים בגין מניות
1	1	-	חוזי סחורות ואחרים
1,042	1,118	1,052	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי של נגזרים
991	1,386	1,259	חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית
(417)	(541)	(507)	הטבת קיזוז
1,616	1,963	1,804	חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז
(764)	(692)	(746)	בטחון שמוחזק
852	1,271	1,058	חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

עסקאות בנגזרי אשראי שיוצרות חשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי

סוג נגזר	תיק בנקאי ליום 31 במרס 2018	תיק בנקאי ליום 31 במרס 2017	תיק בנקאי ליום 31 בדצמבר 2017
	סכום ערך נקוב במיליוני ש"ח	סכום ערך נקוב במיליוני ש"ח	סכום ערך נקוב במיליוני ש"ח
נגזרי אשראי	35	36	35

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

רוב חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה, החשיפה למוסדות פיננסיים אחרים זניחה. חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ על בסיס מאוחד

31 בדצמבר 2017			31 במרס 2018			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾ נוכחי	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾ נוכחי	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	
745	3	742	802	-	802	AAA עד AA-
1,158	36	1,122	1,146	23	1,123	A+ עד A-
36	10	26	16	10	6	BBB+ עד BBB-
111	-	111	42	-	42	BB+ עד B-
3	3	-	3	3	-	ללא דירוג
2,053	52	2,001	2,009	36	1,973	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. אולם כאשר אין דירוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדירוג מסוכנויות אחרות.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים.
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 10 לדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה הסתכם ליום 31 במרס 2018 ב-237 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 280 מיליון ש"ח).

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר מרביתה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

בנוסף הקבוצה מנהלת את החשיפות לחלק מהצדדים הנגדיים באמצעות הסכמי קיזוז (Netting) מול בנקים המצמצמים באופן משמעותי את הסיכון להכנסות ולהון הקבוצה במצבי חדלות פרעון של מוסדות אלו. עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (97%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד A- כאשר 40% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-125 מיליון ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולו בדירוג השקעה (Investment Grade) A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כ-3 שנים. בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-1.6 מיליארד ש"ח בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 31 במרס 2018 אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-1,584 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי צד נגדי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק וועדותיו מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים אשראי צד נגדי, ובחתיכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. מערך הביניים שבמערך הפיננסי מדווח מגוון דיווחים מיידיים ואחרים על גובה, היקף ואופי החשיפה.

טבלה 9: איגוח - גילוי בגישה הסטנדרטית

חשיפות איגוח

הבנק משקיע בניירות ערך מגובי משכנתא (RMBS), שקיימת לגביהם ערבות של ממשלת ארה"ב. פעילות זו נועדה לגיוון ההשקעה בתיק הנוסטרו במט"ח ולחיזוק כרית הנזילות במט"ח.

טבלה 10: סיכון שוק- גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית

מידע נוסף על חשיפה לסיכון והערכתו שאינו נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. ובכללם: סיכון ריבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

סיכוני השוק הנוצרים כתוצאה מהפעילות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר מוגדרים במסמך המדיניות ונקבעה לגביהם מסגרת תיאבון סיכון. להלן מקורות הסיכון העיקריים:

חשיפת בסיס - סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת באופן שוטף בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המגזר במטבע חוץ ובשקלים הצמודים למטבע חוץ. חשיפת בסיס נוצרת כתוצאה מאי הקבלה בעיתוי, בבסיס המדידה ובסכומי ההשקעה עם או ללא פעולות גידור על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי הלא צמוד מוגדרת כחשיפת בסיס.

חשיפת ריבית - סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשיריו חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. צורתו העיקריות של סיכון הריבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס (מרווח), סיכון אופציות. סיכון הריבית לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכוני הריבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הריבית (הוראה 333). ההנהלה והדירקטוריון קבעו מדיניות בנושא ניהול סיכון הריבית בהתאם להוראות. בחישוב השווי ההוגן החשבונאי נעשה שימוש בעקומי היוון אשר מייצגים את מחירי הכסף של הבנק ומביאים בחשבון את מרווחי האשראי. בחישוב החשיפה הכלכלית, נעשה שימוש בעקומי היוון המייצגים את מחירי הכסף של הבנק.

סיכונים אופציות - סיכונים אופציות הם הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויין של האופציות, לרבות טיטיות התקן.

דרישות ההון בגין סיכונים שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל בחרה הקבוצה ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכונים ריבית, סיכונים אופציות, סיכון מניות והסיכון הספציפי בתחומי המסחר בלבד ועל סיכונים מטבע על כלל הפעילות בקבוצה. ההון הנדרש לעניין זה ביום 31 במרס 2018 היה 53 מיליון ש"ח, מתוך זה 40 מיליון ש"ח בגין סיכונים ריבית, 1 מיליון ש"ח בגין סיכון מניות, 6 מיליון ש"ח בגין סיכוני שער חליפין, ו-6 מיליון ש"ח בגין אופציות על מט"ח.

סך הכל	31 בדצמבר 2017			31 במרס 2017			31 במרס 2018			
	סך הכל	בגין סיכון כללי	בגין סיכון ספציפי	סך הכל	בגין סיכון כללי	בגין סיכון ספציפי	סך הכל	בגין סיכון כללי	בגין סיכון ספציפי	
										דרישות ההון בגין:
38	34	4	42	38	4	40	36	4		סיכון ריבית
-	-	-	2	1	1	1	-	1		סיכון מניות
11	11	-	18	18	-	6	6	-		סיכון שער חליפין של מט"ח
-	-	-	-	-	-	-	-	-		אופציות על ריבית
-	-	-	-	-	-	-	-	-		אופציות על מניות
9	9	-	2	2	-	6	6	-		אופציות על מט"ח
										סך הכל דרישות הון בגין סיכונים שוק*
58	54	4	64	59	5	53	48	5		

*חישוב דרישות הון בגין סיכון השוק נעשה לפי הוראת נב"ת 208 לפי דרישת הון של 8%.

במסגרת נדבך 2 מוקצה הון נוסף בגין סיכונים שוק.

הערך בסיכון VAR

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכונים שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה-VAR) לא תעלה על 5% מסך כל ההון, לפי אופק של 21 ימים בשיטה ההיסטורית. ערך ה-VAR ההיסטורי של הקבוצה ליום 31 במרס 2018 עמד על כ-54 מיליון ש"ח. משקלו של ה-VAR ביחס לסך כל ההון ליום 31 במרס 2018 עומד על כ-0.67%.

בחינת Back Testing

הבנק פועל בהתמדה לשיפור איכות החיזוי של מודל ה-VAR ההיסטורי באמצעות בחינה שוטפת של ה-Back Testing. בחינת ה-Back Testing של מודל ה-VAR ההיסטורי מראה כי בשנה שהסתיימה ביום 31 במרס 2018 נרשמו שני מקרים בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה, כמפורט להלן:

מועד	גודל הפער במיליוני ש"ח
26.09.2017	21
29.08.2017	9

מספר המקרים עומד בקריטריונים שהוגדרו על ידי ועדת באזל.

החשיפה בבסיס בפועל

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (עודף או חוסר) של נכסים על התחייבויות וחשיפת ההון הפעיל. ההון הפעיל מוגדר כהון העצמי האחרון הידוע וממנו מנכים בעיקר נכסים לא כספיים, נכסים קבועים והשקעות בחברות בנות.

להלן נתוני חשיפת הבסיס כאחוז מההון הפעיל ברמת הקבוצה, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון:

תקרת החשיפה המאושרת כ- % מההון הפעיל	רבעון ראשון 2018				מט"ח לא צמוד
	ממוצע	מקסימום	מינימום	סוף תקופה באחוזים	
אין					מט"ח צמוד מדד
(30)-60	9.54	14.60	2.83	12.47	מט"ח צמוד מט"ח
(10)-10	0.27	1.60	(0.97)	(0.74)	

הערה: השיעורים השליליים מבטאים עודף התחייבויות על נכסים כאחוז מההון הפעיל. בתקופה הנסקרת עמדה הקבוצה בכל מגבלות החשיפה בבסיס שאושרו על ידי הדירקטוריון.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה. עיקר הפעילות בנגזרים הינה בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכונים מטבע מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 במרס 2018 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוץ-מאזניים.

איר	דולר	אחוז שינוי בשער החליפין
5	(1)	ירידה של 5%
12	(1)	ירידה של 10%
-	2	עלייה של 5%
(1)	9	עלייה של 10%

הערות:

- השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההון לאחר השפעת המס.
- לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים כחלק מניהול סיכוני השוק (חשיפות בסיס ורבית) וכן כשירות ללקוחותיו, בהם מהוות האופציות (לרבות מסלולי הברירה) תחום בעל מרכיב גבוה יותר של סיכון שוק. במסגרת זו פעיל הבנק בעיקר באופציות על שערי החליפין של מספר מטבעות זרים ביחס לשקל. להרחבה בנושא ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים ראה הדיווח לשנת 2017.

חדרי עסקאות

חדרי העסקאות בבנק מיועדים לפעילויות שונות ומגוונות בתחום שוקי ההון ומטבע החוץ. חדר העסקאות במט"ח סוחר במגוון גדול של מכשירים פיננסיים, והינו אחד מחדרי העסקאות הפעילים במערכת הבנקאית גם בתחום המכשירים הנגזרים, לרבות עשיית שוק במטבעות ובאג"ח מדינה. בין היתר פועל הבנק גם בתחום המעו"ף בבורסה לניירות ערך. החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן ברבית כתוצאה מפעילות זו נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס וברבית.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 במרס 2018	
		עסקאות גידור:
2,509	3,009	חוזי רבית
		עסקאות ALM ואחרות:
14,494	15,764	חוזי רבית
64,837	62,025	חוזי מטבע חוץ (כולל SPOT)
72,319	49,000	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
154,159	129,798	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

טבלה 12: סיכון תפעולי

בהתאם להגדרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350, סיכון תפעולי הוא סיכון להפסד כתוצאה מאי-נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים או מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים אבטחת מידע וסייבר והמשכיות עסקית, ואינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין. הסיכונים התפעוליים הם חלק בלתי נפרד ממערך הסיכונים הכולל בתהליכי הבנק. הבנק רואה בסיכונים אלו מציאות הכרחית הנלווית לפעילותו העסקית, מאחר שהסיכונים התפעוליים מובנים בכל סוגי הפעילויות העסקיות ותהליכי העבודה בבנק, בתהליכי הרוחב ובמערכות התומכות. הבנק פועל למזעור הסיכונים התפעוליים ככל האפשר, ומשיקולים של עלות מול הפחתת הסיכון. הנהלת הבנק רואה חשיבות מיוחדת ביישום בקורות כנגד מעילות, הונאות והתנהגות לא אתית, כאשר סדרי העדיפות ליישום מביאים בחשבון גם שיקולים של מוניטין, אתיקה ואי סובלנות כלפי הפרת החוק. להרחבה בנושא הסיכון התפעולי ראה הדיווח לשנת 2017.

סיכון משפטי - מידע נוסף

סיכון משפטי נכלל בגדר סיכון תפעולי כהגדרתו בנב"ת מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי וכולל גם, אך אינו מוגבל ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)". הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים. להרחבה בנושא זה ראה הדיווח לשנת 2017.

סיכונים אחרים

סיכון ציות

סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות. סיכון זה כולל סיכון התנהלות (Conduct Risk), אשר הינו סיכון חוצה ארגון השואב את מסגרתו הנורמטיבית משורה ארוכה של הוראות דין ורגולציה ואשר מושתת על ערכי יסוד בדמות הגנות, הגינות ושקיפות, באופן שבו הבנק מתנהל אל מול מחזיקי העניין השונים. להרחבה בנושא סיכון ציות ראה הדיווח לשנת 2017.

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

סיכוי איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין.

על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411, חוזרים של הפיקוח על הבנקים שונים ועוד. ביום 6 במרס 2017 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411 אשר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2018. להרחבה בנושא זה ראה הדיווח לשנת 2017.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון הנובע מתפיסה שלילית מצד לקוחות, צדדים נגדיים, בעלי מניות, משקיעים, מחזיקי אגרות חוב, אנליסטים, גורמים רלוונטיים אחרים או רגולטורים, אשר עלולה להשפיע לרעה על יכולתו של תאגיד בנקאי לשמור על קשרים עסקיים קיימים או ליצור קשרים חדשים וליהנות מנגישות רציפה למקורות מימון. להרחבה בנושא זה ראה הדיווח לשנת 2017.

סיכון אסטרטגי

הסיכון מוגדר כסיכון של ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על רווחים, הון, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. סיכון זה הינו פונקציה של התאימות בין היעדים האסטרטגיים של התאגיד הבנקאי, האסטרטגיות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. להרחבה בנושא זה ראה הדיווח לשנת 2017.

מידע נוסף על סיכונים אחרים שלא נכלל בדרישות הגילוי של נדבך 3

סיכונים מתפתחים

לא היו תוספות או גרועות בסיכונים מתפתחים עיקריים לעומת הדיווח לשנת 2017. הסיכונים המתפתחים העיקריים הינם סיכון תחרותי-אסטרטגי, סיכון רגולטורי, סיכוי סייבר ואבטחת מידע, סיכונים חוצי גבולות (Cross Border) וסיכון התנהלות (Conduct Risk). להרחבה בנושא ראה הדיווח לשנת 2017.

טבלה 13: גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

ההשקעה במניות ובמכשירים המשקפים סיכון מנייתי, נועדה לשפר את פיזור הסיכונים ואת גיוון מקורות ההכנסה לטווח הבינוני-ארוך של ההון הפנוי. ההשקעה מתבצעת ככלל במניות מחלקות דיבידנד, הנסחרות במדד ת"א 125, בקרנות השקעה פרטיות ובמדדי מניות מובילים בשוקי ההון בארה"ב ובאירופה, וזאת תוך בדיקת נאותות כדאיות ההשקעה טרם הרכישה.

בנוסף למגבלות הרגולטוריות בכל הקשור להגבלת היקף ההשקעה המותר לתאגידים בנקאיים בתאגידים ריאליים, הגדיר דירקטוריון הבנק תיאבון סיכון עבור פעילות במניות. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה ההשקעה, תמהיל ההשקעה - לרבות מגבלה על החשיפה המטבעית ומגבלות ענפיות. מערכת המדידה משמשת לצורך ניהול ובקרת התיק הן בשקלים והן במטבע חוץ.

הטיפול החשבונאי במניות בתיק הזמין למכירה מבוצע באופן בו העלות נרשמת בספרים לפי שער רכישת המניה, כאשר השערוך נעשה בשוטף מול שער השוק המתקבל מהבורסה. הפער בין העלות לבין שער השוק העדכני נזקף לרווח הכולל. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים שוק. במסגרת זאת נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכון מניות בתיק למסחר ולהלימות ההון הרגולטורית בגין סיכון אשראי בתיק הבנקאי.

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

31 בדצמבר 2017		31 במרס 2017		31 במרס 2018		
דרישות ההון (1)	ערך במאזן ושווי הוגן	דרישות ההון (1)	ערך במאזן ושווי הוגן	דרישות ההון (1)	ערך במאזן ושווי הוגן	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
-	2	2	12	1	6	השקעות המסווגות בתיק למסחר
32	194 ⁽⁴⁾	30	170 ⁽³⁾	37	232 ⁽²⁾	השקעות המסווגות בתיק הזמין למכירה
32	196	32	182	38	238	סך הכל השקעות במניות

- (1) דרישות ההון חושבו לרבעון הנוכחי לפי 12.79%, 12.79% ל-31 במרס 2017 ו-12.80% ל-31 בדצמבר 2017.
- (2) כולל השקעה במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך של 131 מיליון ש"ח (מזה - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 105 מיליון ש"ח).
- (3) כולל השקעה במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך של 119 מיליון ש"ח (מזה - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 107 מיליון ש"ח).
- (4) כולל השקעה במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך של 109 מיליון ש"ח (מזה - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 98 מיליון ש"ח).

בנוסף, במסגרת יישום הנדבך השני של באזל, הקבוצה מקצה הון נוסף במידת הצורך.

טבלה 14: סיכון ריבית בתיק הבנקאי

סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשיריו חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים או אף התזרימים עצמם משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. צורותיו העיקריות של סיכון הריבית שאליה נחשף הבנק כוללות:

- סיכון תמחור מחדש הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית קבועה) ובמועדי תמחור מחדש (בריבית משתנה) של נכסים התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.
 - סיכון עקום התשואה הנובע מתזוזות בלתי צפויות של עקום התשואה המשפיעות באופן שלילי על רווחי התאגיד הבנקאי או על השווי הכלכלי.
 - סיכון בסיס הריבית הנובע ממתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית בשווקים פיננסיים שונים או במכשירים שונים הדומים במאפייני התמחור מחדש.
 - סיכון אופציות הנובע משינוי עיתוי או בהיקף תזרים המזומנים של מכשיר פיננסי עקב שינויים בשיעורי ריבית השוק.
- להרחבה בנושא ניהול סיכונים ריבית ראה הדיווח לשנת 2017.

מידע כמותי

כימות החשיפה בתיק הבנקאי משולבת בחישוב תרחישי ריבית, מודל VaR, וכן במבחני הקיצון, ונועד להגביר את שקיפות סיכון הריבית בבנק הן בתיק הבנקאי והן בתיק למסחר.

הבנק מודד ומעריך את רגישות התיק הבנקאי לשינויים בריבית בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 333 בנושא סיכון הריבית. המדידה נעשית הן ברמת מגזר הצמדה והן ברמת פעילות בודדת, ומודדת באופן שוטף את השפעת שינוי מקבילי בלתי צפוי בעקום הריבית בשיעור של 100 נקודות בסיס על השווי הכלכלי. להלן רגישות התיק הבנקאי לשינויים אלה: השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי כתוצאה מתרחיש של עלייה מקבילה של 1% בעקום הריבית:

31 בדצמבר 2017		31 במרס 2018		
% המגבלה	% החשיפה בפועל	% המגבלה	% החשיפה בפועל	
(3.50)	0.65	(3.50)	0.73	מט"ח לא צמוד
(3.50)	(0.94)	(3.50)	(1.28)	מט"ח צמוד מודד
(2.00)	(0.50)	(2.00)	(0.48)	מט"ח צמוד מט"ח

עלייה מקבילה של 1% בעקומי הריבית בכל מגזרי ההצמדה תביא לקיטון של כ-82 מיליון ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי. ירידה מקבילה של 1% בעקומי הריבית בכל מגזרי ההצמדה תביא לגידול של כ-115 מיליון ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי כמפורט להלן:

רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית בחתך התיק הבנקאי והתיק למסחר:

31 במרס 2018		
שינוי בשווי כלכלי		תרחיש
עלייה 1% במיליוני ש"ח	ירידה 1%	
93	(81)	תזוזה בריבית לא צמודה:
58	(43)	בקבוצת הבנק
35	(37)	בתיק הבנקאי
		בתיק למסחר
(102)	118	תזוזה בריבית צמודה למדד:
(102)	118	בקבוצת הבנק
-	-	בתיק הבנקאי
-	-	בתיק למסחר
(42)	44	תזוזה בריבית במט"ח:
(38)	40	בקבוצת הבנק
(4)	4	בתיק הבנקאי
		בתיק למסחר

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים ברבית על פי שוויים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פריטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

		מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		31 במרס 2018
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד		
					במיליוני ש"ח		
128,261	479	2,942	9,276	12,021	103,543		נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
51,462	2,757	6,499	20,417	451	21,338		סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים ⁽³⁾
123,252	1,272	3,149	14,787	11,144	92,900		התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾
51,245	1,921	6,318	14,898	562	27,546		סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים
5,226	43	(26)	8	766	4,435		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

		מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		31 במרס 2017
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד		
					במיליוני ש"ח		
123,749	944	2,630	9,686	12,626	97,863		נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
58,269	3,974	5,451	25,672	291	22,881		סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים ⁽³⁾
118,649	1,240	3,196	15,900	11,424	86,889		התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾
58,392	3,638	4,915	19,298	532	30,009		סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים
4,977	40	(30)	160	961	3,846		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

		מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		31 בדצמבר 2017
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד		
					במיליוני ש"ח		
131,075	642	2,783	9,265	11,675	106,710		נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
59,157	2,091	7,284	25,674	462	23,646		סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים ⁽³⁾
125,705	1,114	2,972	16,014	11,411	94,194		התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾
59,141	1,581	7,111	18,857	713	30,879		סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוזי מאזניים
5,386	38	(16)	68	13	5,283		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

2. השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:
 זמן הפרעון של חשבונות העו"ש שאינם נושאים רבית, המשמש לחישוב החשיפה כאמור, הוא עם דרישה עד חודש.

31 במרס 2018								שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית ⁽⁴⁾			
סך הכל שינוי בשווי הוגן ⁽⁷⁾⁽⁶⁾	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד		
			אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד				
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
(6.22)	4,901	-	39	(36)	(26)	698	4,226	השינויים בשיעורי הרבית			
(0.67)	5,191	-	43	(27)	5	759	4,411	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד			
8.02	5,645	-	47	(18)	39	833	4,744	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז			
								קטיון מיידי מקביל של אחוז אחד			

31 במרס 2017								שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית ⁽⁴⁾			
סך הכל שינוי בשווי הוגן ⁽⁶⁾	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד		
			אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד				
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
(9.30)	4,514	-	35	(37)	124	872	3,520	השינויים בשיעורי הרבית			
(0.98)	4,928	-	40	(31)	156	952	3,811	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד			
9.81	5,465	-	45	(22)	196	1,081	4,165	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז			
								קטיון מיידי מקביל של אחוז אחד			

31 בדצמבר 2017								שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית ⁽⁴⁾			
סך הכל שינוי בשווי הוגן ⁽⁷⁾⁽⁶⁾	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד		
			אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד				
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
(5.07)	5,113	-	35	(27)	36	(20)	5,089	השינויים בשיעורי הרבית			
(0.46)	5,361	-	38	(17)	65	9	5,266	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד			
6.29	5,725	-	42	(28)	96	43	5,572	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז			
								קטיון מיידי מקביל של אחוז אחד			

- כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים ברביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בכל שאר המטבעות ושאינם דולר ארה"ב ואינם מטבעות עיקריים שניתן להם גילוי נפרד.
- שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים המוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל שינוי שצויין בכל שיעורי הרבית במגזר ההצמדה. סך השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.
- כולל שווי הוגן של ההתחייבות האקטוארית לעובדים בסך של 1,184 מיליון ש"ח ואינו כולל את שווי נכסי התוכנית (31.12.17 - 1,166 מיליון ש"ח, 31.3.17 - 1,135 מיליון ש"ח).
- מדידה זו כוללת את השפעת הרגישות של ההתחייבות האקטוארית לעובדים, אשר נאמדת בירידה בשווי ההוגן של ההתחייבויות בסך של כ-72 מיליון ש"ח בתרחיש עליה של 1% ברבית (31.12.17 - 75 מיליון ש"ח, 31.3.17 - 71 מיליון ש"ח) ואינה כוללת את השפעת הרגישות של נכסי התוכנית לשינויים ברבית, אשר נאמדת בירידה בשווי הנכסים בסך של כ-19 מיליון ש"ח בתרחיש עליה של 1% ברבית (31.12.17 - 19 מיליון ש"ח, 31.3.17 - 17 מיליון ש"ח).
- ליום 31 במרס 2018 תזרימי המזומנים בגין המשכנתאות העורכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. היוון תזרימי המזומנים כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים במקום מועדי הפרעון החזויים, הגדילו את השווי ההוגן של המשכנתאות ב-32 מיליון ש"ח, בתרחיש עליה של 1% ברבית הגדילו את השינוי בשווי ההוגן ב-102 מיליון ש"ח ובתרחיש ירידה של 1% ברבית הקטינו את השינוי בשווי ההוגן ב-119 מיליון ש"ח (31.12.17 - 46 מיליון ש"ח, 99 מיליון ש"ח ו-112 מיליון ש"ח, בהתאמה). מספרי השוואה ל-31 במרס 2017 לא סווגו מחדש.

טבלה 15: יחס כיסוי הנזילות

רקע

סיכון הנזילות הינו סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות מפיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות, והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחירי שוק ובמקרי קיצון, ואף להוות סכנה ליציבותו של הבנק. להרחבה בנושא ניהול סיכון הנזילות ראה הדיווח לשנת 2017.

נכסים נזילים ומקורות מימון

הבנק שומר על רמת נזילות נאותה, באמצעות הפקדת פיקדונות בבנק ישראל ובבנקים מקומיים זרים, השקעת תיק הנוסטרו בנכסים איכותיים ומפוזרים בשקלים ובמטבע חוץ אשר יאפשרו לו לעמוד בכל צרכי הנזילות במגוון תרחישי קיצון ובאמצעות מדיניות של גיוס מקורות יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים הכוללים פיקדונות ציבור, גיוס אג"ח ושטרי הון. הנכסים הנזילים העיקריים של הבנק על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 221 הינם פיקדונות בבנק ישראל, אג"ח מדינת ישראל בשקלים ובמטבע חוץ ואג"ח ממשלות זרות ו/או בערבותן במטבע חוץ. עיקר הנכסים הנזילים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמו ליום 31 במרס 2018 ב-43.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-48.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2017, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-34.5 מיליארד ש"ח, וכ-9.4 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2018, עומד על 136.6%, בהשוואה ל-141.2% ב-31 בדצמבר 2017.

מקורות המימון העיקריים - מידע נוסף

מקורות המימון העיקריים של הבנק כוללים את פיקדונות הציבור לטווח הקצר, הבינוני והארוך, זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך מתן דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן ארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמטבעות שונים. פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2018 הסתכמו ב-111,913 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-106,198 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2017 ו-113,511 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017, גידול בשיעור של 5.4% וקטיון של 1.4%, בהתאמה.

חוב לטווח ארוך

חוב לטווח ארוך מוגדר כחוב לתקופה של יותר משנה אחת. אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הם חלק ממקורות המימון של הבנק לטווח ארוך. אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרס 2018 הסתכמו ב-4,980 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,249 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2017. קטיון בשיעור של 5.1%.

יחס כיסוי הנזילות לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 221 (LCR):

- הוראת ניהול בנקאי תקין 221 מבוססת על המלצות ועדת באזל. הוראה זו כוללת שורת הנחיות למדידה ע"פ קריטריונים אחידים, את סיכון הנזילות בכל בנק, במערכת הבנקאית. יחס כיסוי הנזילות (LCR) הינו תקן שנועד לשפר את עמידות פרופיל הסיכון של התאגידים הבנקאיים בטווח הקצר באמצעות דרישה שתאגיד בנקאי יחזיק מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets) HQLA, לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן במהירות ובקלות וזאת כדי לענות על צרכי נזילות בתרחיש קיצון הנמשך 30 ימים קלנדריים. התקן מגדיר מסגרת ספציפית לחישוב יחס כיסוי הנזילות במטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית. יחס כיסוי הנזילות - LCR, מכיל שני רכיבים: (א) שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה בתנאי קיצון (HQLA), (ב) סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים, המחושב על פי הפרמטרים של התרחיש. היחס מחושב כשיעור של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה מתוך סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים. החל מינואר 2017 הדרישה המזערית היא 100%. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו ירד מתחת לדרישה המזערית, נדרש לדווח מיידית על החריגה למפקח על הבנקים. תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו היה נמוך מהדרישה המזערית במשך 3 ימים, נדרש לדווח על החריגה למפקח על הבנקים, בליווי תכנית לסגירת הפער.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרץ 2018 עומד על 120% הן במאוחד והן בבנק. קיימת תנודתיות מסיימת בין הימים במהלך הרבעון, ותחלופה בין שקלים למטבע חוץ, בעיקר בגין פעילות בנגזרים.

יחס הכיסוי הגבוה נשען כאמור על החזקת תיק נכסים ("כרית נזילות") איכותי אשר במטבע ישראלי מושקע בעיקר בפיקדונות בבנק ישראל ובאגרות חוב של ממשלת ישראל ובמטבע חוץ בעיקר באג"ח של ממשלות או בערבותן וכן על מגוון מקורות מימון יציבים ולטווחי זמן שונים. סיווג הנכסים, הפיקדונות, המסגרות והביטחונות השונים וכן השימוש במקדמים, מבוצע כפי שנקבע בהוראה 221.

על פיקדונות מגופים פיננסיים ועסקיים שמועד פירעונם עד שלושים יום חלים על פי ההוראה מקדמי יציאה גבוהים ולכן הם תורמים תרומה גבוהה יחסית לתזרים היוצא.

במהלך תקופת הדיווח עמד הבנק במגבלות הרגולציה, וכן בוצעו פעולות לעמידה ביחסי כיסוי גבוהים מהנדרש על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 221.

להלן פרוט רכיבי יחס כיסוי הנזילות הממוצע:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2018		
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
36,875		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA) סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
4,509	61,246	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים
1,115	22,300	מזה: פיקדונות יציבים
3,057	27,715	פיקדונות פחות יציבים
337	11,231	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
33,589	43,743	מימון סיטונאי בלתי מובטח
33,507	43,661	מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
82	82	חובות לא מובטחים
2,978	23,160	דרישות נזילות נוספות
324	325	מזה: תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
2,654	22,835	קווי אשראי ונזילות
22	22	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
286	7,790	מחויבויות מימון מותנות אחרות
41,384		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
-	627	הלואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
9,568	12,548	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
1,142	5,097	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
10,710	18,272	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
36,875		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
30,674		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
120%		יחס כיסוי נזילות

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2017		
סך ערך משוקלל (ממוצע) במיליוני ש"ח	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) במיליוני ש"ח	
32,219		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
4,375	61,171	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים
1,017	20,345	מזה: פיקדונות יציבים
2,920	26,233	פיקדונות פחות יציבים
438	14,593	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
29,009	38,583	מימון סיטונאי בלתי מובטח
28,903	38,476	מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
107	107	חובות לא מובטחים
14,799	35,342	דרישות נזילות נוספות
12,051	12,051	מזה: תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
2,748	23,291	קווי אשראי ונדילות
29	30	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
295	7,938	מחויבויות מימון מותנות אחרות
48,507		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
-	450	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
10,491	13,969	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
12,803	16,626	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
23,294	31,045	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
32,219		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
25,213		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
128%		יחס כיסוי נזילות

שלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2017		
סך ערך משוקלל (ממוצע) במיליוני ש"ח	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) במיליוני ש"ח	
34,579		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA) סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
		תזרימי מזומנים יוצאים
4,417	61,060	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים
1,091	21,812	מזה: פיקדונות יציבים
2,952	26,767	פיקדונות פחות יציבים
374	12,481	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
31,783	41,272	מימון סיטונאי בלתי מובטח
31,771	41,260	מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
12	12	חובות לא מובטחים
2,944	22,856	דרישות נזילות נוספות
330	330	מזה: תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
2,614	22,526	קווי אשראי ונדילות
45	46	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
269	7,269	מחויבויות מימון מותנות אחרות
39,458		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
-	811	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
10,080	13,198	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
1,152	5,223	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
11,232	19,232	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
34,579		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
28,226		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
123%		יחס כיסוי נזילות

שלושת החודשים שנסתיימו			
ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	ביום 31 במרס 2017	ביום 31 במרס 2018 (לא מבוקר) באחוזים	
123%	128%	120%	א. בנתוני המאוחד* יחס כיסוי הנזילות
122%	127%	120%	ב. בנתוני הבנק* יחס כיסוי הנזילות
329%	315%	268%	ג. חברות בת משמעותיות* בנק אוצר החייל בע"מ יחס כיסוי הנזילות
202%	241%	189%	בנק מסד בע"מ יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח

הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (במיליוני ש"ח)

ממוצע לרבעון הדוח *	יתרה לתאריך הדוח	
36,658	34,669	נכסי רמה 1
128	129	נכסי רמה 2
89	94	נכסי רמה 3
36,875	34,892	סך הכל HQLA

ממוצע לרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר *2017	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	
34,358	37,695	נכסי רמה 1
142	141	נכסי רמה 2
79	78	נכסי רמה 3
34,579	37,914	סך הכל HQLA

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

סיכון מימון

סיכון מימון נובע מהתייקרות בלתי צפויה בעלות המימון כאשר מקורות מימון ממוחזרים או נפרעים ומוחלפים על ידי מקורות חדשים ויקרים יותר או כאשר הבנק נאלץ לממש שימושים כתוצאה ממחסור במקורות זמינים.

אסטרטגיית המימון

להרחבה בנושא סיכון המימון ראה הדיווח לשנת 2017.

יתרת סך פיקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 במרס 2018 במיליוני ש"ח	
3,000	2,644	1
2,949	2,558	2
2,554	2,453	3

להלן נתוני הנכסים הפיננסיים הלא משועבדים והמשועבדים, ברמת הקבוצה, נכון ליום 31.03.2018 (במיליוני ש"ח):

פיקדונות אצל צדדים נגדיים על פי הסכמי ISDA מסוג CSA	משועבדים לבנק ישראל	יתרת בטחונות שהועמדו למסלקת הבורסה	יתרת בטחונות שהועמדו למסלקת המעו"ף	הערך במאזן	
-	-	24	17	32,843	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
737	89	-	-	1,638	פיקדונות בבנקים מסחריים
77	-	74	222	10,471	סך הכל ניירות-ערך
814	89	98	239	44,952	סך הכל

להלן נתוני הנכסים הפיננסיים הלא משועבדים והמשועבדים, ברמת הקבוצה, נכון ליום 31.12.2017 (במיליוני ש"ח):

פיקדונות אצל צדדים נגדיים על פי הסכמי ISDA מסוג CSA	משועבדים לבנק ישראל	יתרת בטחונות שהועמדו למסלקת הבורסה	יתרת בטחונות שהועמדו למסלקת המעו"ף	הערך במאזן	
-	-	28	18	36,561	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
556	174	-	-	2,625	פיקדונות בבנקים מסחריים
159	-	83	265	10,238	סך הכל ניירות-ערך
715	174	111	283	49,424	סך הכל

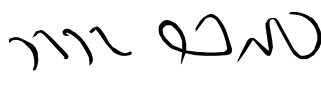
הערה: בנוסף לסכומים המופיעים בטבלה לעיל, לצורך פעילות בניירות ערך באמצעות מסלקת יורוקליר וכבטוחה לקו אשראי בסך של 40 מיליון דולר (או בסכום גבוה יותר שהוסכם/יוסכם מעת לעת עם הבנק במקרים חריגים שלא יעלה על 200 מיליון דולר), שהעמיד/ יעמיד מפעיל המסלקה לטובת הבנק, יצר הבנק שיעבוד ללא הגבלה בסכום של מזומנים וניירות ערך המופקדים ביורוקליר להבטחת מסגרת הפעילות.

כמו כן, הבנק מקבל מבנק זר בחו"ל שירותי סליקה במטבעות במסלקת CLS. להבטחת חשיפת אשראי של הבנק הזר כלפי הבנק בקשר עם סליקת עסקאות המטבע ב-CLS, הפקיד הבנק אצל הבנק הזר פיקדון כספי בסך של 50 מיליון דולר. הפיקדון משמש כבטוחה וכפוף לזכויות עכבון וקיצוז של הבנק הזר בקשר לכלל התחייבויות הבנק כלפי הבנק הזר והגופים הקשורים לו.

דיון בגורמי סיכון

לא חל שינוי בטבלת גורמי הסיכון במהלך הרבעון הראשון של שנת 2018. לפירוט לגבי המתודולוגיה והערכות הסיכון ראה דוח הסיכונים לשנת 2017.

בנצי אדירי
 סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי

סמדר ברבר-צדיק
 מנהל כללי

אירית איזקסון
 יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור דוח הסיכונים המפורט באינטרנט: 28 במאי, 2018

<p>ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.</p>	<p>ABC</p>
<p>EAD - Exposure At Default - החשיפה בעת הכשל - היקף חשיפתו או חשיפתו בעת כשל לסיכון אשראי של צד נגדי.</p> <p>FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.</p>	
<p>LDC - Less Developed Country - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.</p> <p>LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).</p>	
<p>Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.</p>	
<p>LGD - Loss Given Default - שיעור ההפסד בהינתן כשל - אחוז ההפסד מהחשיפה הכללית כאשר צד נגדי כשל.</p>	
<p>CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.</p> <p>CLS - Continuous Linked Settlement - הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכונים סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטרלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.</p>	
<p>Dodd-Frank - תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטר והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.</p>	
<p>EMIR - European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.</p>	
<p>FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות פורמאלית של ממשלת ארה"ב).</p>	
<p>FNMA - Fannie Mae - חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות פורמאלית של ממשלת ארה"ב).</p>	
<p>GNMA - Ginnie Mae - חברה פדרלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).</p>	
<p>Greeks - מדדים למדידת רגישות שווי אופציה לשינויים בגורמי סיכון כגון: שער הספוט (דלתא וגמא), ריבית (רו), תנודתיות (ווגא) וכו'.</p>	
<p>Value at Risk - VaR - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים השוק בפעילויות שונות.</p>	
<p>איגוח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייס חוב על ידי הנפקת איגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגוח מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגוח יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).</p>	<p>א</p>
<p>אגרות חוב מגובי משכנתאות למגורים (RMBS) - אגרות חוב המגובות במשכנתאות למגורים שבהן תשלומי הרבית והקרן מתבססים על תזרימים מזמנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.</p>	

אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - אגרות חוב שתשלומי הרבית והקרן בגינו מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.

אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.

אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.

ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.

אשראי on call - אשראי הנפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.

ב **באזל 2/ באזל 3** - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.

ג **גידור** - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.

ה **הון עצמי רובד 1** - הון על בסיס מתמשך - going concern capital.

הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשיר הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי הון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.

הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות הון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).

הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.

הלוואה לדיור - הלוואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:

1. ההלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
2. ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
3. ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
4. ההלוואה מיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.

הלוואת בלון/בולט - הלוואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הרבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הרבית משולמת בסוף התקופה.

הלמ"ס - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.

הסכמי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הרבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לוויים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלוויים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה ועל ידי יחידות ניהול סיכונים אשראי בחטיבה לניהול סיכונים, באמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם. ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ-מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של הנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפירעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידם. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושכ ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאי החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חווה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חווה אקדמה (FORWARD) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסויימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה זה אינו חווה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.

חווה עתידי (FUTURE) - חווה בין שני צדדים למכירת כמות מסויימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החווה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חווה עתידי זה הוא חווה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).

חווה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסויימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חווה מכר הוא הזכות למכור כמות מסויימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטוריים (ח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

י יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. **יחס מינוף** - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.

כ כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלווה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר החזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מ מדד הרפינדל - מדד לריכוזיות בענפים במשק, המהווה גם אינדיקטור מקובל לרמת התחרותיות בהם.

מדיניות מוניטרית - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הרבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מס"ב - מרכז הסליקה הבנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב RTGS - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לבין גורמים עסקיים נוספים.

מק"מ - מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק בניכיון לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא רבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הרבית של האיגרת.

נ נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לסיכונים בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב. (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי ASK ו-BID, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

נכסי רמה 1 – הנכסים הנזילים ביותר - כוללים מטבעות ושטרי כסף, דרבות בבנק המרכזי וני"ע סחירים של מדינות, בנקים מרכזיים וכיו"ב, עם משקל סיכון 0% על פי הוראת נב"ת 203, ומקבלים מקדם הסתמכות של 100% ובכפוף לתנאים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 221.

נכסי רמה 2א – נכסים נזילים ביותר אך פחות איכותיים מרמה 1 - כוללים ני"ע סחירים של ריבונות, בנקים מרכזיים, ישויות סקטור ציבורי בנקים רב צדדיים לפיתוח, עם משקל סיכון 20% על פי הוראת נב"ת 203, ואג"ח קונצרנים בדירוג גבוה ושאינם של מוסד פיננסי וכיו"ב, ומקבלים מקדם הסתמכות של 85% ובכפוף לתנאים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 221.

נכסי רמה 2ב – נכסים נזילים אחרים - מכשירי חוב קונצרנים אחרים בדירוג גבוה ושאינם של מוסד פיננסי, ומקבלים מקדם הסתמכות של 50% ובכפוף לתנאים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 221.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לוה, כמוגדר להלן:

סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.

2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:

10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

(1) עסקה מסוג Future IX Forward, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות;

אלא אם כן קיימת עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פירעונה;

(2) עסקת חליפין ברבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;

(3) הסכם מסוג Future rate agreement IX Forward rate agreement.

(4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:

עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלוקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה יומית של ה"מרג'ין";

יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א) לעיל, אשר תקוזז במועד פירעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.

סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלוקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלוקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת ביטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:

א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפירעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.

ב. התחייבות למתן אשראי לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.

ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לוה או קבוצת לווי בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לוה או קבוצת לווי בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

סיכון נזילות – סיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכלל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון רבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הרבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי רבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

סיכון תפעולי - הסיכון שליקויים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:

1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;
2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;
3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.
4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.

ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.

ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.

פח"ק - פיקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:

1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה.
2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה.
3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי.
4. הפיקדון אינו צמוד.

פיקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא רבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים ברבית בנק ישראל.

פיקדונות לזמן קצוב - פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה - פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.

קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.

קיבולת הסיכון - האופן בו נקבע תיאבון הסיכון. תיאבון הסיכון נקבע תוך התחשבות בקיבולת הסיכון של התאגיד הבנקאי, דהיינו הסיכון המירבי שהתאגיד הבנקאי יהיה מסוגל לספוג תחת אילוצים שונים (כגון: מקורות הון ונזילות, דרישות רגולטוריות וכדומה). על התאגיד הבנקאי לוודא כי תיאבון הסיכון שנקבע אינו חורג מקיבולת הסיכון גם בהתקיים תרחישי קיצון.

רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.

רבית בנק ישראל - רבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים/מאת התאגידים הבנקאים.

רבית פריים - רבית הנקבעת בכל בנק על בסיס רבית בנק ישראל.

שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:

רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;

רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;

רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש טכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.

שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזמנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.

שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.

שירותים בנקאיים אוטומטיים - חברה בע"מ שהוקמה בשנת 1978 על ידי חמשת הבנקים הגדולים בישראל כדי לנהל עסק של מתן שירותים למוסדות פיננסיים שונים (בנקים, מוסדות כספיים, חברות לכרטיסי אשראי, קופות גמל וכד'). חברת שב"א פועלת בארבעה תחומים עיקריים:

(1) ניהול רשת התקשורת בין מסופי כרטיסי האשראי שבבתי העסק (POS) לחברות לכרטיסי אשראי.

(2) ניהול רשת הכספומטים שאינם מוצבים בסניפי הבנק.

(3) ניהול רשת התקשורת של הכספומטים המוצבים בבנקים.

(4) מתן שירותי תקשורת לחברות לכרטיסי אשראי מול מס"ב ולתאגידים הבנקאיים המשתתפים במרכזים המוניטריים מול בנק ישראל.

תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) - התהליך נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

תעודת סל - נייר ערך המקנה למחזיק בו תשואה על פי מדד כלשהו. מנפיק התעודה מבטיח לקונה להחזיר לו את כספו בתום תקופה מסוימת בתוספת שיעור העלייה של המדד שהתעודה צמודה אליו.

תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רבית שנתית אפקטיבית.